

Na osnovu člana 16. stav 4. Zakona o Vladi Zeničko-dobojskog kantona – Prešernovi tekst („Službene novine Zeničko-dobojskog kantona“, broj: 7/10), a u vezi sa članom 20. i 28. Zakona o osnivanju Javne ustanove Institut za zdravlje i sigurnost hrane Zenica („Službene novine Zeničko-dobojskog kantona“, broj: 5/15), na prijedlog Ministarstva zdravstva, Vlada Zeničko-dobojskog kantona, na 146. sjednici, održanoj 07.06.2018. godine, d o n o s i

ZAKLJUČAK

I.

Prima se na znanje Izvještaj o poslovanju Javne ustanove Institut za zdravlje i sigurnost hrane Zenica za razdoblje 01.01.-31.12.2017. godine.

II.

Izvještaj iz tačke I. ovog zaključka upućuje se u dalju skupštinsku proceduru.

III.

Zaključak stupa na snagu danom donošenja.

Broj: 02-_____/18.

Datum, 07.06.2018. godine

Z e n i c a

PREMIJER

Miralem Galijašević

DOSTAVLJENO:

1x Stručna služba Skupštine,

1x Ministarstvo zdravstva,

1x Institut za zdravlje i sigurnost hrane Zenica,

putem ministarstva,

1x a/a.

INSTITUT ZA ZDRAVLJE I SIGURNOST HRANE

Fra Ivana Jukića 2, 72000 Zenica, Bosna i Hercegovina
tel.+38732 448 001 / fax.+38732 448 000
www.inz.ba / info@inz.ba / IDB 4218900490003

UPRAVNI ODBOR

Broj: 02- 677-1 /18

Zenica, 28.03.2018.godine

Na osnovu člana 26. Statuta JU Institut za zdravlje i sigurnost hrane Zenica, Upravni odbor Instituta na devetnaestoj sjednici održanoj dana 28.03.2018.godine donosi

ODLUKU

I

Usvaja se Izvještaj o poslovanju Instituta za razdoblje 01.01. - 31.12. 2017. godine.

II

Izvještaj o poslovanju Instituta čini sastavni dio ove odluke.

III

Odluka stupa na snagu danom donošenja.

Dostavljeno:

1x UO

1x direktor

1x arhiva

INSTITUT ZA ZDRAVLJE I SIGURNOST HRANE

Fra Ivana Jukića 2, 72000 Zenica, Bosna i Hercegovina
tel.+38732 448 001 / fax.+38732 448 000
www.inz.ba / info@inz.ba / IDB 4218900490003

IZVJEŠTAJ O POSLOVANJU ZA RAZDOBLJE 01.01. - 31.12. 2017.

1. UVOD

1.1. PRAVNI OKVIR

JU Institut za zdravlje i sigurnost hrane Zenica je pod tim nazivom osnovan Zakonom o osnivanju Javne ustanove Institut za zdravlje i sigurnost hrane Zenica (Službene novine Zeničko-dobojskog kantona, broj 05/15). Skupština Zeničko-dobojskog kantona, kao osnivač ove ustanove, određuje njen položaj, nadležnost i ovlaštenja, i druga pitanja od značaja za funkcionisanje i rad Instituta.

Vodeći se globalnom inicijativom za širenjem interdisciplinarnе saradnje i komunikacije u svim aspektima zaštite zdravlja ljudi i životinja, JU Institut za zdravlje i sigurnost hrane Zenica nastaje kao krovna ustanova koja objedinjuje javno-zdravstvenu i veterinarsku djelatnost, te se u Općinskom sudu Zenica registruje kao pravni sljednik JU Zavod za javno zdravstvo Zeničko-dobojskog kantona, rješenje broj 043-0-Reg-15-000979. Istovremeno Rješenjem Općinskog suda u Zenici, broj 043-0-Reg-15-000980, briše se iz sudskog registra JU Zavod za javno zdravstvo zeničko-dobojskog kantona.

Od 01.01.2016. godine, po okončanim administrativno-tehničkim procedurama, usklađenim sa važećom zakonskom regulativom, prestaje sa radom i Veterinarski zavod, te kao organizaciona jedinica, postaje dio JU Institut za zdravlje i sigurnost hrane Zenica.

Institut ima svojstvo pravnog lica i upisan je u sudski registar nadležnog Suda u Zenici.

Institut je oslobođen plaćanja poreza na dobit na osnovu važećih zakonskih propisa u FBiH.

Skupština Zeničko-dobojskog kantona, kao osnivač JU Institut za zdravlje i sigurnost hrane, obavezuje Institut, jedan put godišnje da analizira poslovanje u protekloj godini, te da tu analizu u formi godišnjeg izvještaja dostavlja Osnivaču na analizu i usvajanje.

1.2. DJELATNOST INSTITUTA

Osnovna djelatnost Instituta, osim Zakonom o osnivanju Javne ustanove Institut za zdravlje i sigurnost hrane Zenica, definisana je i Statutom Instituta. Ona sada predstavlja znatno obimnije polje djelatnosti, i to:

- 1) predlaže programe zdravstvene zaštite iz djelokruga svog rada,
- 2) provodi zdravstveno statistička istraživanja u svrhu praćenja, procjene i analize zdravstvenog stanja stanovništva, kao i organizacije i rada zdravstvenih ustanova za područje Kantona,
- 3) prati, ocjenjuje i analizira zdravstveno stanje stanovništva, kao i organizaciju i rad zdravstvenih ustanova na području Kantona,
- 4) planira, organizuje i provodi aktivnosti promocije zdravlja i zdravstvenog vaspitanja stanovništva,
- 5) učestvuje u planiranju, predlaganju i provođenju mjera za sprečavanje, rano otkrivanje i suzbijanje hroničnih masovnih bolesti,
- 6) prati, analizira i ocjenjuje uticaj okoline i hrane na zdravstveno stanje stanovništva na području Kantona, te predlaže mjere za unapređenje stanja u oblasti,
- 7) provodi preventivno vaspitne mjere zdravstvene zaštite u osnovnim i srednjim školama, kao i fakultetima za područje Kantona,

- 8) koordiniše, usklađuje i stručno povezuje rad zdravstvenih ustanova za područje kantona,
- 9) kontinuirano provodi mjere higijensko-epidemiološke zaštite i nadzora sa epidemiološkom analizom stanja na području Kantona i provodi protivepidemijske mjere, te nadzire provođenje obaveznih imunizacija,
- 10) obavlja raspodjelu obaveznih vakcina zdravstvenim ustanovama na primarnom nivou zdravstvene zaštite na području Kantona,
- 11) nadzire provođenje mjera dezinfekcije, dezinsekcije i deratizacije, te provodi preventivne i protivepidemijske postupke dezinfekcije, dezinsekcije i deratizacije za područje Kantona,
- 12) obavlja sanitarnu hemijsku i sanitarnu mikrobiološku dijagnostičku djelatnost,
- 13) učestvuje u izradi i provođenju pojedinih programa zdravstvene zaštite u vanrednim prilikama,
- 14) stručno-metodološki nadzire i usmjerava rad higijensko-epidemioloških službi na području Kantona,
- 15) saraduje sa drugim zdravstvenim ustanovama na području Kantona, kao i sa nadležnim organima lokalne samouprave i drugim ustanovama i organizacijama od značaja za unapređenje javnog zdravlja,
- 16) planira, organizuje i provodi djelatnost kontinuirane medicinske edukacije i kontinuiranog profesionalnog razvoja u sektoru zdravstva,
- 17) izrađuje, implementira i evaluira projekte u oblasti zdravstva i zdravstvene zaštite,
- 18) provodi obuku zaposlenih za sticanje osnovnih znanja o higijeni životnih namirnica i predmeta opšte upotrebe, kao i ličnoj higijeni lica, koja rade u proizvodnji i prometu životnih namirnica i predmeta opšte upotrebe,
- 19) obavlja hemijske, bakteriološke, serološke, toksikološke i virusološke preglede i ispitivanja u vezi sa proizvodnjom i prometom životnih namirnica, vode, vazduha i predmeta opšte upotrebe, kao i preglede u vezi sa dijagnostikom zaraznih i nezaraznih bolesti,
- 20) ispituje zdravstvenu ispravnost vode za piće, vode za dijalizu, vode za rekreaciju, površinske i otpadne vode, stanje vodoopskrbe, te zdravstvenu ispravnost životnih namirnica i predmeta opšte upotrebe,
- 21) provodi mjere dezinfekcije, dezinsekcije i deratizacije,
- 22) predlaže i provodi aktivnosti na unapređenju sistema zdravstvene bezbjednosti proizvodnje i prometa životnih namirnica, vode i predmeta opšte upotrebe u cilju smanjenja rizika od obolijevanja i drugih štetnih posljedica po zdravlje,
- 23) vrši zdravstveni nadzor nad kliconošama, zaposlenim i drugim licima u skladu sa propisima o zaštiti stanovništva od zaraznih bolesti,
- 24) daje stručno mišljenje o opravdanosti osnivanja, proširenja, promjene ili prestanka rada zdravstvene ustanove u skladu sa članom 56, 58. i 60. Zakona o zdravstvenoj zaštiti,
- 25) vrši sanitarne preglede zaposlenih koji se obavezno provode radi zaštite stanovništva od zaraznih bolesti, zaštite potrošača, odnosno korisnika,
- 26) učestvuje u provođenju vanjske provjere kvaliteta stručnog rada u drugim zdravstvenim ustanovama i privatnoj praksi,
- 27) obavlja i druge poslove u skladu sa zakonom iz oblasti zdravstva koji su dodijeljeni zavodu za javno zdravstvo.

Djelatnost Instituta iz veterinarske djelatnosti uključuje obavljanje sljedećih poslova:

- 1) prati, analizira i proučava stanje u pogledu pojave, kretanja, suzbijanja i iskorjenjivanja zaraznih, parazitskih i drugih bolesti kod životinja i zoonoza,

- 2) obavlja terensku i laboratorijsku dijagnostiku zaraznih, parazitskih i drugih bolesti kod životinja i zoonoza,
- 3) prati i analizira preventivna i zaštitna cijepljenja i dijagnostička ispitivanja životinja,
- 4) planira i organizuje mjere dezinfekcije, dezinsekcije i deratizacije radi sprječavanja širenja, suzbijanja i iskorjenjivanja zaraznih bolesti kod životinja,
- 5) obavlja laboratorijske pretrage proizvoda životinjskog porijekla i vode radi utvrđivanja zdravstvene ili higijenske ispravnosti i kvaliteta,
- 6) prati, analizira i ocjenjuje uticaj okoline na zdravstveno stanje životinja,
- 7) obavlja laboratorijske pretrage rezidua i drugih biološki aktivnih materija u životinjama, proizvodima životinjskog porijekla, hrani za životinje i vodi,
- 8) obavlja ispitivanja radioaktivnih materija na i u životinjama, u proizvodima životinjskog porijekla i u hrani za životinje i vodi,
- 9) obavlja toksikološka ispitivanja životinja, proizvoda životinjskog porijekla i hrane za životinje,
- 10) pruža stručnu pomoć veterinarskim organizacijama i proizvođačima proizvoda životinjskog porijekla i hrane za životinje,
- 11) obavlja i druge poslove u skladu sa Zakonom, kao i propisima iz oblasti veterinarstva, a koji su dodijeljeni veterinarskom zavodu,
- 12) vrši kontrolu ispravnosti repromaterijala za proizvodnju svih namirnica,
- 13) vrši kontrolu zdravstvene ispravnosti sirovina za prehrambenu industriju,
- 14) učestvuje u zaštiti zdravlja stanovništva od rezidua, upotrijebljenih aditiva, herbicida, insekticida, hormona, antibiotika, anabolika, teških metala, radionukleida i drugih sredstava koje se koriste u poljoprivrednoj proizvodnji.

Institut, pored poslova utvrđenih u stavu 1. i 2. ovog člana, obavlja i sljedeće poslove:

- 1) vrši druge laboratorijske analize koje su potrebne radi cjelovitijeg obavljanja djelatnosti Instituta,
- 2) implementira projekte koji doprinose unapređenju zdravlja ljudi, životinja i biljaka, kao i projekte koji doprinose osiguranju proizvodnje i prometa zdravstveno ispravne hrane,
- 3) učestvuje u uspostavi i funkcionisanju sistema reagovanja u kriznim situacijama,
- 4) pruža stručne konsultantske usluge iz djelatnosti rada Instituta, a posebno iz oblasti sigurnosti hrane,
- 5) ostvaruje stručnu i naučnu saradnju na međunarodnom planu,
- 6) vrši naučno-istraživačku djelatnost,
- 7) vrši nastavnu djelatnost u skladu sa odredbama Zakona o zdravstvenoj zaštiti,
- 8) vrši procjenu higijenskih uslova u životnoj i radnoj sredini i njihovih uticaja na zdravlje,
- 9) obavlja izdavačku djelatnost iz djelokruga svoga rada.

Pored djelatnosti upisane u sudski registar, Institut može obavljati i druge djelatnosti koje služe obavljanju djelatnosti upisane u sudski registar, ako se one u manjem obimu ili uobičajeno obavljaju uz upisanu djelatnost.

1.3. SJEDIŠTE, IDENTIFIKACIONI BROJ

Sjedište Instituta je na adresi Fra Ivana Jukića br. 2, Zenica.

Institut je registrovan kod Općinskog suda u Zenici, pod brojem 043-0-Reg-15-000979 od 20.10.2015.

Institut je upisan u registar obveznika direktnih poreza pod ID brojem 4218900490003, od 26.10.2015.godine, a u registar obveznika indirektnih poreza nije registrovan, na osnovu Rješenja br. 04/1-17-1-UPJR/1-7035-1/15 od 04.12.2015. godine, po kojem je odbijen zahtjev Instituta za registraciju i upis u Jedinствeni registar obveznika indirektnih poreza.

Na osnovu Rješenja Federalnog ministarstva zdravstva broj 03-37-2837-3/15 od 03.06.2015. godine JU Zavod za javno zdravstvo Zeničko-dobojskog kantona odobreno je obavljanje djelatnosti preventivne dezinfekcije, dezinfekcije i deratizacije, koja uključuje upotrebu otrova iz II i III grupe, sa rokom važenja do 04.06.2020. godine.

Rješenjem Federalnog ministarstva zdravstva broj 06-37-6642/15 od 03.11.2015. godine izvršena je promjena titulara sa JU Zavod za javno zdravstvo na JU Institut za zdravlje i sigurnost hrane, i na taj način je potvrđeno ovlaštenje za obavljanje djelatnosti preventivne dezinfekcije, dezinfekcije i deratizacije, koja uključuje upotrebu otrova iz II i III grupe, dok je obim ovlaštenja utvrđen Rješenjem Federalnog ministarstva zdravstva broj 03-37-2837-3/15 od 03.06.2015.godine, ostaju na snazi.

1.4. RAČUNOVODSTVENE POLITIKE

Svi finansijski izvještaji JU Institut za zdravlje i sigurnost hrane Zenica za obračunski period od 01.01. do 31.12.2017. godine u potpunosti su urađeni u skladu sa Zakonom o računovodstvu i Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja (MSFI) i tumačenjima Međunarodnog odbora za računovodstvene standarde (IASB). Finansijski izvještaji Instituta sačinjeni su po načelu historijskog troška. Računovodstvene politike dosljedno su primjenjivane u svim periodima predstavljenim u ovim finansijskim izvještajima i u skladu su sa računovodstvenim politikama korištenim u prethodnoj godini.

JU Institut za zdravlje i sigurnost hrane primjenu računovodstvenih politika definisao je i internim Pravilnicima, usvojenim od stane Upravnog odbora Instituta.

2. ORGANIZACIONA STRUKTURA

Sve navedene poslove Institut obavlja preko svojih organizacionih jedinica koje su uređene Statutom Zavoda i Pravilnikom o radu sa unutrašnjom organizacijom i sistematizacijom poslova i to:

ORGANIZACIONA STRUKTURA

3. LJUDSKI RESURSI

Najvažniji resurs Instituta su svakako njegovi uposlenici. Ukupan broj zaposlenih u Zavodu sa 31.12.2017. godine je bio 112, od čega je 8 pripravnika, tako da je broj radnika 104.

Kvalifikaciona struktura zaposlenih na dan 31.12.2017. godine.

Radnici prema stručnoj spremi	Broj
NK radnici	7
KV radnici	1
SSS Nezdravstveni radnici	6
SSS Zdravstveni radnici i zdravstveni saradnici	15
VŠ Nezdravstveni radnici	1
VS Zdravstveni radnici i zdravstveni saradnici	33
VSS Nezdravstveni radnici	8
VSS Zdravstveni radnici i zdravstveni saradnici	13
Doktori medicine	14
Doktor veterine	6
Ukupno zaposleni	104
Pripravnici	8
Ukupno angažovani	112

Inače je broj zaposlenih tokom 2017. godine, na bazi sati rada bila 106 (uključujući i pripravnike). Razlika između ovog broja i onog na dan 31.12. je u tome što nisu svi radnici (posebno se odnosi na pripravnike) bili angažovani cijelu godinu, a dio zaposlenih je bio na porodiljskom odsustvu.

Od ukupnog broja zaposlenih (bez pripravnika) 72,1% zaposlenih ima univerzitetsko obrazovanje, 19,2% su doktori medicine i veterine, a 10,6% su doktori ili magistri nauka.

4. USLUGE

Kako se može vidjeti u poglavlju «1.2. Djelatnost Instituta», Institut pruža dosta širok dijapazon usluga.

Dio tih usluga se pruža na osnovu ugovora sa Zavodom zdravstvenog osiguranja (javnozdravstvena djelatnost) koja je od interesa za osigurana lica Zavoda zdravstvenog osiguranja ZDK, samog Zavoda kao institucije (naravno u funkciji osiguranih lica). Dio ovih usluga se finansira sredstvima budžeta ZDK putem ministarstva zdravstva. U ove aktivnosti spadaju: nadzor nad zaraznim bolestima; protivepidemijske mjere radi zaštite stanovništva od zaraznih bolesti; nadzor nad hroničnim masovnim nezaraznim bolestima, projekti unapređenja organizacije zdravstvene zaštite na kantonu (npr. projekat implementacije porodične medicine); programiranje i planiranje zdravstvene zaštite (izrada programa zdravstvene zaštite po općinama), obračun sredstava (alokacija sredstava) za ugovaranje između zavoda zdravstvenog osiguranja i zdravstvenih ustanova; kontrola izvršavanja ugovora zaključenih između Zavoda zdravstvenog osiguranja i zdravstvenih ustanova sa aspekta obima i kvaliteta usluga pruženih osiguranim licima (analiza rada zdravstvenih ustanova, kontrola indikatora za nagradno plaćanje za sve timove porodične medicine, provođenje anketnog ispitivanja stanovništva sa ciljem utvrđivanja zadovoljstva zdravstvenom zaštitom i dostupnosti zdravstvenih usluga); nadzor nad raznim rizicima po zdravlje stanovništva (nadzor nad higijenskom ispravnošću vode za piće u školama, praćenje zdravstvene sigurnosti opskrbe vodom za piće iz lokalnih vodnih objekata, praćenje kvaliteta i zdravstvene bezbjednosti kolektivne ishrane hospitaliziranih pacijenata); praćenje sanitarno-higijenskog stanja naseljenih mjesta; edukacija zdravstvenih radnika radi unapređenja kapaciteta za pružanje usluga; promocija zdravlja sa ciljem podizanja svijesti građana o pojedinim zdravstvenim problemima, te uticaja na promjene ponašanja i razvoj zdravih stilova života koje predstavljaju jedan od najvažnijih faktora za očuvanje i unapređenje zdravlja, kao i uspješno liječenje bolesti i uspješnu rehabilitaciju; praćenje zdravstvenog stanja i organizacije zdravstva na području kantona; nadzor nad obavezanim imunizacijama; provođenje prikupljanja i obrade statistički podataka propisanih zakonom; antirabična zaštita stanovništva; nadzor nad HIV/AIDS(kao dio nacionalnog programa); nadzor nad akutnom flakcidnom paralizom (kao dio nacionalnog programa).

Poseban dio djelatnosti čini provođenje preventivno-promotivnih aktivnosti u školama na području Kantona (Školska higijena): antropometrijska mjerenja učenika sa ciljem praćenja rasta i razvoja školske djece; provođenje skrininga za rano otkrivanje poremećaja vida, sluha, deformiteta kičme i stopala; ispitivanje prehrambenih navika školske djece; širok dijapazon aktivnosti koje imaju za cilj uticaj na razvoj zdravih stilova života (ishrana, fizičke aktivnosti, izbjegavanje konzumiranja duhana, alkohola i narkotika); aktivnosti koje poboljšavaju sigurnost djece u školama (poseban nadzor nad zdravstvenom ispravnosti hrane u objektima čije prehrambene proizvode konzumiraju školska djeca i omladina tokom boravka u školi, obuka iz prve pomoći za učenike i nastavno i drugo osoblje u školama, aktivnosti na prevenciji vršnjačkog nasilja, podizanje svijesti o rizicima virtualne stvarnosti-interneta); podizanje svijesti, znanja i stavova učenika i nastavnog osoblja o pojedinim bolestima koja su prisutna u školskoj populaciji (dijabetes, epilepsija, Downov sindrom...)

Dio aktivnosti iz djelokruga veterinarstva finansira se iz budžeta ZDK putem ministarstva za poljoprivredu, vodoprivredu i šumarstvo i u toku 2017. godine su obuhvatale: Kontrola i praćenje rezistencije uzročnika mastitisa kod krava čije se mlijeko stavlja u javnu potrošnju; Istraživanje infestacije vlasničkih pasa, pasa bez vlasničkog nadzora i kontaminiranosti tla endoparazitima potencijalno opasnih po zdravlje ljudi na području Zeničko - dobojskog kantona

Javno-zdravstvene kampanje i odnosi sa javnostima u toku 2017.

Javno – zdravstvene kampanje Instituta za zdravlje i sigurnost hrane Zenica su tokom 2017. dobile značajno veći medijski prostor, doseg i efikasnost na području Kantona, ali i cijele BiH.

Kampanje su planirane, pripremane i provođene prema unaprijed utvrđenom i odobrenom Kalendaru događaja za cijelu godinu. Međutim, drukčiji pristup na osnovu instrukcija, savjeta i koordinaciji novouspostavljenog Centra za promociju zdravlja, donijeli su od marta fascinantne rezultate.

BITNO je naglasiti da su navedeni rezultati DIO ukupne slike, obzirom da je objektivno 20 do 30 posto rezultata, objava u medijima ostalo nepokriveno ovim izvještajem, jer mediji nemaju obavezu, niti običaj, da dostave informaciju o objavi, te da je Izvještaj koncentrisan na elektronske web medije, dok printani, kao i elektronski (radio, TV) mediji su prisutni u manjem obimu.

Tokom 2017. godine Institut je realizovao 28 vrlo uspješnih kampanja promocije zdravlja

Prisutnost u medijima - U proteklom periodu intenzivirana je objava naših saopćenja, kao i praćenje direktnih objava medija sa naših događaja, kao i reemitovanje saopćenja koja im prosljedimo. Zahvaljujući novom pristupu broj objava je značajno uvećan, sa 2-3 na 40-80, a pokriveni su svi dijelovi BiH, pa i region, čime se priča i rad INZ publicira znatno dalje. Prema nepotpunom spisku medija koji su proteklih osam mjeseci objavljivali naše informacije je 853 objava samo putem internet stranica. Svaki od ovih medija je objavio između jedne i nekoliko desetina informacija iz INZ, što je doprinjelo da se naše aktivnosti uistinu vide u svim krajevima BiH.

Bitno je naglasiti da svaki od ovih medija ima i svoje profile na društvenim mrežama, te se tako naše informacije dodatno distribuiraju konzumentima.

Neki od portala i medija koji su proteklih mjeseci objavili naše informacije su: NTV Hayat, portal Faktor, KLIX, Federalna novinska agencija FENA, Avaz.ba i list Dnevni avaz, portal i novina START BIH, 24sata INFO Sarajevo, RadioSarajevo.ba, Vijesti.ba i TV1 Sarajevo, N1 regionalna mreža Sarajevo, Ekskluziva.ba, Udrimuski mreža radio i web portal, NAP - Novinska agencija Patria, novine i portal Oslobođenje, portal i medij Federalne TV, Nezavisne novine i portal Banja Luka, BHRT.ba portal i televizija BIH, Akta poslovni portal Sarajevo, Fokus Sarajevo, Depo Sarajevo, Novi.ba Sarajevo, Source.ba Sarajevo, Novo vrijeme Sarajevo, Glas srpske novina i portal, SrpskaCafe Banja Luka, BanjaLuka.com, BLin Banja Luka, Prve novine Tuzla, Visocka.ba (RTV Visoko), NaseVijesti, Narod.ba, TNT portal, Kanal 6 i druge članice TNT grupacije Travnik, portal Zenicablog, Moja Hercegovina, RTV Doboj, Prijedor24, Bijeljina.net, Vazdan.com, RTV Zenica, Radio Zenit, Informativa, Zepce.ba, Bosanski.com Tuzla, ZOS Radio Doboj Jug, Superinfo ZDK-SBK, InReformator, Radio Žepče, DijalogIN, Moja.ba, 072info, Hronika.ba Travnik, BH Index Zavidovići, Postoja.ba Žepče, InfoBrčko, RadioBrčko, Direktno.ba (SBK/ZDK), Domkulture Žepče, RTV7 Unsko-sanski kanton, Magazin Plus Visoko, LIFE Sarajevo, Domace387.info, Banjalucani.com, Jajce-online, Buka Banja Luka, KaPortal Kakanj, Visoko.co.ba, Klik Jajce, Kakanj X, Tuzlanski.ba, Bljesak.info Hercegovina, Grude.com, BNN Sarajevo, Banja Luka In, RTV Slon Tuzla, Cuvajzdravlje.ba, Cazin.net, Radio Kakanj medij i portal, Cafe.ba Sarajevo, Bug.ba Bugojno, Livno online, NKP.ba, USK info, Bihac.net, biscani.ba, Rijec.ba, Senzacija.co.ba, radio Sehara radio i portal, Vodokom.ba, Zenickivrtici.com, Pogled.ba, Vipromo Visoko, NTV.ba, TIP Tuzla, PostScriptum.ba, Vazdan.com, BIH-info, Nezavisni.ba Brčko, Prvi.tv Mostar televizija i portal, Pogled Mostar, Rama Prozor, Mostarski Mostar, Casopis.info, Zdici.info Zavidovići, KTA BIH Katolička tiskovna agencija BIH.....

Pristup i angažman na društvenim mrežama

Institut za zdravlje i sigurnost hrane Zenica je prepoznao značaj društvenih mreža kao medija preko kojeg se uz vrlo mala ulaganja mogu postići veliki rezultati na polju javnog zdravlja.

Sve zdravstveno promotivne aktivnosti INZ-a bile su popraćene prisustvom na social-media platformama prije svega Facebook i Instagram, kao i Youtube kanal INZ, te sa preko 200 objava zdravstveno promotivnih članaka na web stranici www.inz.ba, 364 objave na Facebook stranici inz.ba, preko 27 miliona impressija i preko 900.000 pojedinačnih posjeta su uistinu impozantni pokazatelji zašto kazati DA društvenim mrežama.

Uvažavajući činjenicu da u BiH ima više od 1.800.000 korisnika Facebooka, a na području ZDK taj broj iznosi cca 220.000, jasan je uticaj i mogućnosti koje može pružiti ovaj društveni fenomen na polju javnog zdravlja.

Rad preko društvenih mreža se ogledao djelovanjem i objavljivanjem zdravstveno promotivnih članaka na web stranici, Facebook stranici, Instagramu, Youtube kanalu, kreiranjem eventa (događaja), plaćenim targetiranim (usmjerenim) oglašavanjem... Tako da je INZ i kroz ovaj vid djelovanja dokazao svoju inovativnost i kreativnost, da ide u korak sa savremenim trendovima i prilagođava ih službi javnog zdravlja.

Javno – zdravstvene kampanje Instituta za zdravlje i sigurnost hrane Zenica su tokom 2017. dobile značajno veći digital media prostor, doseg i učinkovitost na području Kantona, ali i cijele BiH nego li je to bio slučaj ranijih godina.

Kampanje su planirane, pripremane i provođene prema unaprijed utvrđenom i odobrenom Kalendaru događaja za cijelu godinu. Međutim, drukčiji pristup na osnovu instrukcija, savjeta i koordinaciji novouspostavljenog Centra za promociju zdravlja, donijeli su od marta fascinantne rezultate, čiji dio ćemo prenijeti u nastavku.

BITNO je naglasiti da su navedeni rezultati DIO ukupne slike, jer sav rad na društvenim mrežama je uistinu teško prikazati.

Facebook INSIGHTS

PERIOD	01.01.2017-31.12.2017.
Ukupan broj postova na fb	364
REACH – UNIQU USSER	907 082
IMPRESSION	27 424 811 (total impression – 28 day)
LIKE FB PAGE	3255
Video pregleda na fb	80 000
Broj kreiranih događaja na FB	16
Broj pregleda događaja	90 000

Legenda:

- Ukupan broj postova- Broj svih članaka objavljenih na facebook stranici <https://www.facebook.com/inz.ba/>
- Reach unique usser- Broj ljudi koji je učinio neku akciju na našoj stranici, to je broj pojedinačnih ljudi, znaci ljudi koji su ušli samo sa jednog uređaja. Odnosno broj različitih zabilježenih uređaja / mobitela, racunara, tableta/ sa kojih je posjećena naša stranica , odnosno učinjena neka radnja na istoj
- REACH – REPEAT USSER – kao što i sam naziv kaže broj ljudi koji sa jednog uređaja ušli više puta, odnosno vracali se više puta na našu stranicu i sl...
- Impression – Broj ljudi koji su vidjeli bilo koji sadržaj vezan sa našom stranicom FB, odnosno content , ili da su učinili neku radnju, ili su samo vidjeli bilo šta da je povezano sa našom stranicom.
- Like – To su Fanovi odnosno ljudi koji su kliknuli sa sviđa mi se našu stranicu.

Video analitika na Facebooku (15.03.2017 godine- 01.07.2017. godine)

Broj video materijala upload na Facebook	13
Broj pregleda	80 000
Broj minuta gledanja	25 000

Sve objave su dobro osmišljene i targetirane.

Youtube i INSTAGRAM

Broj objava VIDEO MATERIJALA na you tubu INZ	12
Broj objava na INSTAGRAMU preko facebook-a	25
Broj pregleda INZ objava na INSTAGRAMU	605.000

Rezime:

Sigurni smo da sažetak ovih informacija o načinu, planiranju, organizovanju, izradi, distribuciji, publiciranju, te slanju u javnost predstavlja dovoljan dokaz da je uvođenje novosti, inovativnosti, novog načina i pristupa informisanja u oblasti javnog zdravstva u proteklih osam mjeseci donio više nego dobre rezultate.

Za rad i za projekte INZ-a se danas zna širom BIH, a naši stručni tekstovi, objave, akcije i projekti dobrodošli su kako u medijskim kućama, tako i javnosti u svim krajevima BIH. Sve to je izvedeno sa značajnom pažnjom prema utrošku sredstava, optimizacijom troškova u svim segmentima, te prije i povrh svega, izuzetnim angažmanom svih zaposlenika i saradnika INZ-a u konkretnim projektima.

Evidentan je rast broja objava, pogotovo u mjesecima u kojima se provode značajne aktivnosti. Ako bismo uzeli broj objava (853) za deset mjeseci, odnosno 300 dana, to u prosjeku govori o više od 2,5 objava dnevno, odnosno prosječno 71,1 objava mjesečno, samo u evidentiranim objavama.

Ako uzmemo u obzir da su ove objave postignute prije svega kvalitetom pomenutih događaja, naših saopćenja, te servisom i kontaktom s medija, potrebno je naglasiti da su objave, osim zdravstvenog karaktera imale i svojevrsnu PR ulogu. Uzevši u obzir da se PR objave na medijima plaćaju od 50 KM na lokalnim portalima u manjim mjestima do 500 KM na velikim portalima (Klix, Avaz) za JEDNU objavu, a da smo mi imali praktično 853 objava sadržaja, nije potrebno izvlačiti zaključak koji je efekat postignut!

U narednom periodu moguće je razviti intenzivniju saradnju sa svakim od navedenim ali i drugim medijima, čime bi se dodatno uvećao broj objava, a time i prisutnost INZ u medijima i javnosti.

Pregled pojedinih grupa usluga:

NAZIV USLUGE	Realizovano 2015	Realizovano 2016	Realizovano 2017	Index 2017/2016
Projekti koje finansira Budžet Kantona (Vrijednost u 000 KM)	110	133	162	122%
Projekti koje finansira Fond zdravstvenog osiguranja (Vrijednost u 000 KM)	1.898	2.008	2.202	110%

Aktivnosti Epidemiološke ambulante	Realizovano 2015	Realizovano 2016	Realizovano 2017	Index 2017/2016
Epidemiološki nadzor nad putnicima u tropske krajeve	550	448	288	65%
Antirabična zaštita	690	352	122	35%

Usluge Sanitarnog nadzora nad zaposlenima	Realizovano 2015	Realizovano 2016	Realizovano 2017	Index 2017/2016
Sanitarni pregledi	9.095	8.682	9.455	109%
Bakteriološki pregled briseva guše i nosa	14.032	21.045	14.118	67%
Bakteriološki pregledi stolice na parazite	2.624	4.970	2.320	47%
Koprokultura na kiconoštvo	3.594	6.127	3.382	55%
Obuka iz sanitarnog minimuma	901	1.156	1.116	97%

Usluge Kontrole zdravstvene ispravnosti životnih namirnica	Realizovano 2015	Realizovano 2016	Realizovano 2017	Index 2017/2016
Mikrobiološka analiza hrane	4.818	5.906	6.815	115%
Fizikohemijska analiza hrane	272	162	159	98%
Mikrobiološka analiza vode	2.236	1.675	1.850	110%
Fizikohemijska analiza vode	1.224	671	752	112%
Mikrobiološka analiza briseva	3.226	5.087	4.104	81%

Usluge DDD	Realizovano 2016	Realizovano 2016	Realizovano 2017	Index 2017/2016
Dezinfekcija, dezinskcija (obuhvat u 000 m2)	395	729	848	116%
Deratizacija (obuhvat u 000 m2)	7.270	7.220	7.035	97%

Obzirom na veoma širok asortiman usluga, koje finansira Budžet Kantona i Zavod zdravstvenog osiguranja Zeničko-dobojskog kantona, ove aktivnosti su izražene kvantitativno. Stoga su ove djelatnosti prikazane po vrijednosti pruženih usluga (u 000 KM).

5. STRUČNI I NAUČNO-ISTRAŽIVAČKI RAD

Institut je u toku 2017. godine provodio i istraživačku djelatnost kroz rad stručnih istraživačkih timova. Dio istraživanja je okončan i objavljen/prezentovan, a dio je u toku tako da njihovo objavljivanje očekujemo u narednom periodu.

Naziv istraživanja ili stručnog rada	Arrival of carbapenem-hydrolyzing-oxacillinases in <i>Acinetobacter baumannii</i> in Bosnia and Herzegovina.
Učesnici u istraživanju	Petrović T, Uzunović S, Barišić I, Luxner J, Grisold A, Zarfel G, Ibrahimagić A, Jakovac S, Slaćanac D, Bedenić B.
Mjesto prezentacije ili objavljivanja	Infect Genet Evol 2017; 58:192-198. doi: 10.1016/j.meegid.2017.12.021. [Epub ahead of print]

Naziv istraživanja ili stručnog rada	Molecular characteristics and antibiotic resistance of <i>Acinetobacter baumannii</i> beta-lactamase-producing isolates, a predominance of intrinsic <i>bla_{OXA-51}</i> , and detection of <i>TEM</i> and <i>CTX-M</i> genes
Učesnici u istraživanju	Amir Ibrahimagić, Farah Kamberović, Selma Uzunović, Branka Bedenić, Emina Idrizović
Mjesto prezentacije ili objavljivanja	Turk J Med Sci 2017; 47:715-720. (Ovaj je rad dio nacionalnog Projekta Federalnog ministarstva obrazovanja i nauke 2008-10. (br. 03-39-5980-58-1/08): "Meticilin-rezistentni <i>Staphylococcus aureus</i> (MRSA) i gram-negativne bakterije koje proizvode beta-laktamaze širokog spektra (ESBL) kao uzročnici kirurških rana" (voditeljica Projekta: Uzunović S.).

Naziv istraživanja ili stručnog rada	Selective reporting of antibiotic susceptibility test results in European countries: an ESCMID cross-sectional survey.
Učesnici u istraživanju	Pulcini C, Tebano G, Mutters NT, Tacconelli E, Cambau E, Kahlmeter G, Jarlier V
Mjesto prezentacije ili objavljivanja	EUCIC-ESGAP-EUCAST Selective Reporting Working Group Int J Antimicrob Agents 2017; 49(2):162-166

Naziv istraživanja ili stručnog rada	Epidemiology of carbapenem-hydrolyzing oxacillinases, metallo-beta-lactamases and common insertion sequences in <i>Acinetobacter baumannii</i> from Bosnia and Herzegovina.
Učesnici u istraživanju	Amir Ibrahimagić, Tanja Petrović, Sanja Jakovac, Kanita Dedić, Domagoj Slaćanac, Selma Uzunović, Branka Bedenić, Josefa Luxner, Ivan Barišić
Mjesto prezentacije ili objavljivanja	27 th European Congress of Clinical Microbiology and Infectious Diseases (ECCMID), Vienna, Austria, 22 – 25 April 2017. Clin Microbiol Infect 2017, Supplement (e) Poster 0391.

Naziv istraživanja ili stručnog rada	Epidemiology of extended-spectrum beta lactamases and carbapenemases in <i>Klebsiella pneumoniae</i> hospital isolates from Mostar,
--------------------------------------	---

	Bosnia and Herzegovina
Učesnici u istraživanju	Ibrahimagić A, Kamberović F, Petrović T, Jakovac S, Slaćanac D, Uzunović S, Bedenić B, Luxner J, Barišić I.
Mjesto prezentacije ili objavljivanja	The 7th Congress of European Microbiologists (FEMS), Valencia/Spain, July 09 – 13, 2017. Abstract No 033 (USB online).

Naziv istraživanja ili stručnog rada	Prevalence of co-existence genes and clonal spread of ESBL-producing isolates causing hospital and community-acquired infections in Zenica-Doboj Canton, Bosnia and Herzegovina
Učesnici u istraživanju	Ibrahimagić A, Uzunović S, Bedenić B
Mjesto prezentacije ili objavljivanja	Journal of Health Sciences, [S.I.], sep. 2017. ISSN 1986-8049, Epub ahead of print (EBSCO, DOAJ, Google Scholar, PROQUEST, ROAD, CABI, ULRICH'S, ScienceOpen, Scilit, COBISS, Index Copernicus)

Naziv istraživanja ili stručnog rada	Antibiotic resistance in <i>Enterobacter cloacae</i> strains with derepressed/partly derepressed/inducible AmpC and extended spectrum beta-lactamases in Zenica-Doboj Canton, Bosnia and Herzegovina.
Učesnici u istraživanju	Uzunović S, Ibrahimagić A, Bedenić B.
Mjesto prezentacije ili objavljivanja	Med Glas (Zenica) 2018; 15(1): Epub ahead of print (MEDLINE, SCIE, EXCERPTA MEDICA) Ovaj je rad dio nacionalnog Projekta Federalnog ministarstva obrazovanja i nauke 2008-10. (br. 03-39-5980-58-1/08): "Meticilin-rezistentni <i>Staphylococcus aureus</i> (MRSA) i gram-negativne bakterije koje proizvode beta-laktamaze širokog spektra (ESBL) kao uzročnici kirurških rana" (voditeljica Projekta: Uzunović S.).

Naziv istraživanja ili stručnog rada	Prevalence and antimicrobial resistance of Gram-negative bacteria isolated from food samples in the Zenica-Doboj Canton, Bosnia and Herzegovina.
Učesnici u istraživanju	Ibrahimagić A, Gladan M, Idrizović E, Cerić L
Mjesto prezentacije ili objavljivanja	Food safety and quality congress, Opatija, Croatia. Arh Hig Rada Toksikol, suppl. 2017.

Naziv istraživanja ili stručnog rada	Enzimske aktivnosti u medu
Učesnici u istraživanju	Benjamin Čaušević, Benijamir Haurdić, Midhat Jašić, Meho Bašić
Mjesto prezentacije ili objavljivanja	Zbornik radova 2. Kongresa o pčelarstvu 2017. u Gračanici Internacionalni kongres hrane MASO INTERNATIONAL, Brno, Češka Republika.

Naziv istraživanja ili stručnog rada	Primjena tehnologije <i>data mininga</i> u naučno-istraživačkom radu u javnom zdravstvu.
Učesnici u istraživanju	Sead Begagić
Mjesto prezentacije ili objavljivanja	Deveti naučno-stručni skup za informacione tehnologije ITEO 2017. sa multidisciplinarnim sekcijama iz e-obrazovanja, saobraćaja, sporta, zdravstva, ekonomije, filologije, prava, informacione bezbjednosti i primjenjene matematike, Panevropski univerzitet Apeiron, Banja Luka, 29.-30.09.2017.

Naziv istraživanja ili stručnog rada	Efikasnost letaka i plakata kao metoda zdravstvenog odgoja.
Učesnici u istraživanju	Dr. sc. Nino Hasanica, Prof. dr. sc. Aida Ramić-Čatak, Sead Begagić, Kristina Džidić, DMS, Mirela Milošević, DMS, Amela Šablić, MA.

Mjesto prezentacije ili objavljivanja	Treći simpozijum specijalista javno-zdravstvenih disciplina, Udruženje specijalista javno-zdravstvenih disciplina, Bihać, 05.-07.07.2017. (Zbornik radova ISSN 2300-8853) Treća naučno-stručna konferencija o sestrinstvu sa međunarodnim učešćem „Sestrinstvo jučer, danas, sutra“, Univerzitet u Zenici, Medicinski fakultet, Studijski odsjek Zdravstvena njega, Zenica, 13.-14.11.2017.
Naziv istraživanja ili stručnog rada	Provođenje screeninga za rano otkrivanje poremećaja lokomotornog sistema kod prvačića u osnovnim škola ZDK
Učesnici u istraživanju	Dr. sc. Nino Hasanica, Kristina Džidić, DMS, Nermin Hrustić, DMT, Azra Husković, DMS, Prof. dr. sc. Edina Tanović, Doc. dr. sc. Edin Selimović
Mjesto prezentacije ili objavljivanja	Treći simpozijum specijalista javno-zdravstvenih disciplina, Udruženje specijalista javno-zdravstvenih disciplina, Bihać, 05.-07.07.2017. (Zbornik radova ISSN 2300-8853)
Naziv istraživanja ili stručnog rada	Dr. sc. Nino Hasanica, Sead Begagić, dipl. ing. informatike, Nermin Hrustić, DMT, Azra Husković, DMS
Učesnici u istraživanju	Skrining vida kod učenika u osnovnim školama u ZDK
Mjesto prezentacije ili objavljivanja	Bilten Komore zdravstvenih tehničara ZDK, 2017., br. 13
Naziv istraživanja ili stručnog rada	Društveno-negativno ponašanje učenika na području ZDK
Učesnici u istraživanju	Kasema Mehić-Durmić, MA, Amela Zukić, DMS, Amra Beganović, DMS, Belkisa Murtić, dipl. socijalni pedagog, Mubera Ibrahimović, MA, Ines Štimjanin, dipl. psiholog
Mjesto prezentacije ili objavljivanja	Treći simpozijum specijalista javno-zdravstvenih disciplina, Udruženje specijalista javno-zdravstvenih disciplina, Bihać, 05.-07.07.2017. (Zbornik radova ISSN 2300-8853) Treća naučno-stručna konferencija o sestrinstvu sa međunarodnim učešćem „Sestrinstvo jučer, danas, sutra“, Univerzitet u Zenici, Medicinski fakultet, Studijski odsjek Zdravstvena njega, Zenica, 13.-14.11.2017.
Naziv istraživanja ili stručnog rada	Higijensko-zdravstveni aspekti fizičkih faktora u radnoj sredini (mogući negativni zdravstveni učinci buke na osnovnoškolsku populaciju)
Učesnici u istraživanju	Dr. sc. Nino Hasanica, Mubera Ibrahimović, MA, Prof. dr. sc. Aida Ramić-Čatak, Prof. dr. sc. Smajil Durmišević
Mjesto prezentacije ili objavljivanja	Prvi simpozijum sanitarnog inženjerstva sa međunarodnim učešćem, Komora diplomiranih zdravstvenih inženjera svih profila FBiH, Institut za sanitarno inženjstvo Ljubljana, Sarajevo, 22.-23.04.2017. (Knjiga sažetaka ISBN 978-961-92846-7-4)
Naziv istraživanja ili stručnog rada	Aktuelno stanje oboljenja koja se prenose hranom u Evropi
Učesnici u istraživanju	Dr. sc. Nino Hasanica, Sead Begagić, dipl. ing. informatike, Arnela Šabić, MA, Prof. dr. sc. Hajrudin Skender, Kasema Mehić-Durmić, MA
Mjesto prezentacije ili objavljivanja	Prvi simpozijum sanitarnog inženjerstva sa međunarodnim učešćem, Komora diplomiranih zdravstvenih inženjera svih profila FBiH, Institut za sanitarno inženjstvo Ljubljana, Sarajevo, 22.-23.04.2017. (Knjiga sažetaka ISBN 978-961-92846-7-4)
Naziv istraživanja ili stručnog rada	Mikroorganizmi uzročnici kvarenja mlijeka i mliječnih proizvoda
Učesnici u istraživanju	Mubera Ibrahimović, MA, Arnela Šabić, MA, Senita Turkić, DMS, Kristina Džidić, DMS, Dr. sc. Nino Hasanica
Mjesto	Prvi simpozijum sanitarnog inženjerstva sa međunarodnim učešćem,

prezentacije ili objavljivanja	Komora diplomiranih zdravstvenih inženjera svih profila FBiH, Institut za sanitarno inženjstvo Ljubljana, Sarajevo, 22.-23.04.2017. (Knjiga sažetaka ISBN 978-961-92846-7-4)
Naziv istraživanja ili stručnog rada	Poštuje li se profesionalna sestrinska autonomija u zdravstvenom timu?
Učesnici u istraživanju	Dr. sc. Nino Hasanica, Nizama Aliefendić-Rudić, MA, Dr. sc. Adnan Mujezinović
Mjesto prezentacije ili objavljivanja	Prvi simpozijum medicinskih sestara/tehničara Komore zdravstvenih tehničara ZDK, Zenica, 13.05.2017. (Zbornik radova)
Naziv istraživanja ili stručnog rada	Značaj prve pomoći u procesu osposobljavanja kandidata za vozače motornih vozila
Učesnici u istraživanju	Dr. sc. Nino Hasanica
Mjesto prezentacije ili objavljivanja	Stručni bilten IPI, Institut za privredni inženjering d.o.o., Zenica, 2017. (ISSN 2490-3337)
Naziv istraživanja ili stručnog rada	Tobacco and alcohol usage as risk factors of non-communicable diseases among students of Zenica University (Bosnia and Herzegovina)
Učesnici u istraživanju	Dr. sc. Adnan Mujezinović, Prof. dr. sc. Lejla Čalkić, Dr. sc. Nino Hasanica, Prof. dr. sc. Salih Tandir
Mjesto prezentacije ili objavljivanja	Medicinski Glasnik, 2018; 15 (1): 81-6. (ISSN 1840-0132)

6. AKREDITACIJA LABORATORIJA

Institut je u 2017. godini ostvario jedan od najvažnijih razvojnih ciljeva, akreditaciju laboratorija po standardu ISO 17025. Naime, Institutov laboratorij za mikrobiološko ispitivanje hrane, vode i predmeta opće upotrebe je u maju 2017. uspješno prošao ocjenjivački audit stručnog tima državne akreditacijske kuće (BATA), te se našao na listi akreditiranih laboratorija.

Tokom 2017. godine su nastavljene aktivnosti na stvaranju uslova da se akredituju i drugi ispitni laboratoriji u Institutu: Laboratorij za hemijsko ispitivanje hrane, vode i predmeta opće, kao i Laboratorij za ispitivanje zdravlja životinja (bakteriološka, serološka i parazitološka ispitivanja).

Aktivnosti na stvaranju uslova za akreditaciju obuhvatale su: adaptaciju prostora, prilagođavanje laboratorijskog namještaja, nabavku nedostajuće a propisane opreme; osiguranje potrebnog kadra (prema zahtjevima standarda), obuku tog kadra; izrada i redovno vođenje vrlo složene dokumentacije; kalibraciju sve opreme, provođenje PT testiranja (proficiency testing) radi potvrđivanja stepena podudarnosti našeg testiranja sa testiranjima provedenim u referentnim laboratorijima prema listi ISO; provođenje internih audita.

Ovdje treba naglasiti da se bez akreditacije laboratorija prema standardu ISO 17025, praktično ne može raditi jer se nalazi neakreditovanih laboratorija ne uvažavaju.

7. FINANSIJSKO POSLOVANJE

Institut je u 2017. godini i pored teške ekonomske situacije ostvario ukupne prihode u iznosu od 4.337.878 KM i rashode u ukupnom iznosu od 4.315.787 KM, odnosno ostvario je pozitivan finansijski rezultat u iznosu od 22.091 KM.

7.1. PRIHODI

Ostvareni ukupan prihod u obračunskom periodu 2017. godini iznosi: 4.337.878 KM, što je u odnosu na isti period prethodne godine povećan za 7,8%.

Poslovni prihodi iznose 4.328.027 KM, što je 99,8% ukupnog prihoda. U odnosu na isti period prethodne godine ovi prihodi imaju povećanje za 7,9%.

Najveći prihodi su evidentirani na kontu - Prihoda od prodaje usluga na domaćem tržištu u iznosu od 4.243.408 KM, što je 97,8% ukupnog prihoda. U odnosu na isti period prethodne godine ovaj prihod ima povećanje za 6,7%.

Na drugom mjestu su prihodi evidentirani na kontu - Ostali poslovni prihodi, u iznosu od 84.619 KM, što je 1,95% ukupnog prihoda.

	2015.	2016.	2017.	Indeks 2017/2016
Poslovni prihodi	3.483.803	4.009.416	4.328.027	107,9%
Finansijski prihodi	466	380	4	1,1%
Ostali prihodi	50.046	8.868	9.847	111,0%
Ukupni prihodi	3.534.315	4.018.664	4.337.878	107,9%

Pregled prihoda prema izvorima:

IZVORI PRIHODA	Prihod 2016.g.	Struktura prihoda za 2016	Prihod 2017.g.	Struktura prihoda za 2017	Indeks 2017/2016
Zavod zdravstvenog siguranja ZDK	2.008.834	50,0%	2.202.269	50,8%	109,6%
Budžet ZDK - Ministarstva zdravstva	62.742	1,6%	107.674	2,5%	171,6%
Budžet ZDK - Ministarstva pol- joprivrede	110.000	2,7%	100.000	2,3%	90,9%
HACCP i sanitarni minimum	57.659	1,4%	59.099	1,4%	102,5%
DDD usluge	986.429	24,5%	1.051.519	24,2%	106,6%
Klinička mikrobiologija	4.329	0,1%	3.613	0,1%	83,5%
Sanitarna hemija	33.645	0,8%	36.797	0,8%	109,4%
Sanitarni pregledi	446.927	11,1%	401.253	9,2%	89,8%
Epidemiološka ambulanta - vakcinacije	42.013	1,0%	27.619	0,6%	65,7%
Veterinarska mikrobiologija	1.815	0,0%	2.144	0,0%	118,1%
Sanitarna mikrobiologija	204.403	5,1%	251.419	5,8%	123,0%
Ostali izvori	59.876	1,5%	94.472	2,2%	157,8%
UKUPNO	4.018.672	100,0%	4.337.879	100,0%	107,9%

Pregled ostvarenih prihoda u 2017. i 2016. godini po strukturi knjiženja u kontnom planu

	2016.G.	2017.G.	Indeks 2017/2016
Prihodi od prodaje učinka	3.975.514	4.243.408	106,7%
Ostali poslovni prihodi	33.902	84.619	249,6%
Finansijski prihodi	380	4	1,1%
Ostali prihodi i dobici	8.868	9.847	111,0%
UKUPNI PRIHODI	4.018.664	4.337.878	107,9%

7.2. RASHODI

Ostvareni ukupni rashodi 2017. godini iznose: 4.315.787 KM, što je u odnosu na isti period prethodne godine povećanje za 351.718 KM ili 8,9 %.

U okviru ukupnih rashoda poslovni rashodi iznose 4.204.169 KM, što je 97,4% ukupnih rashoda. U odnosu na isti period prethodne godine ovi rashodi imaju povećanje 8,2%.

Za usporedbu, ukupni rashodi u 2016. godini iznosili su 3.964.069 KM, i oni su u odnosu na 2015. godinu bili porasli za 18,5 %.

U 2017. godini najveći rashodi su evidentirani na kontu - Troškovi plaća i naknada plaća zaposlenima u iznosu od 2.485.113 KM, što je 57,6% ukupnih rashoda. U odnosu na isti period prethodne godine ovaj rashod ima povećanje za 8,3 %.

Za usporedbu, u 2016. godini najveći rashodi na kontu - Troškovi plaća i naknada plaća zaposlenima su iznosili od 2.293.894 KM (57,8% ukupnih rashoda). U odnosu na 2015 godinu ovaj rashod je u 2016. godini imao povećanje za 25,4%.

Na drugom mjestu po veličini su rashodi koji su evidentirani na kontu - Materijalni troškovi u iznosu od: 598.559 KM, što je 13,9% ukupnih rashoda. U odnosu na isti period prethodne godine ovaj rashod ima povećanje za 17,3%.

Na trećem mjestu po veličini rashodi koji su evidentirani na kontu - Troškovi ostalih primanja, naknada i prava zaposlenih, od: 289.988 KM, što je 6,7% ukupnih rashoda. U odnosu na isti period prethodne godine ovaj rashod ima povećanje za 0,7%.

Ako zajedno posmatramo troškove plaća zaposlenih i troškove ostalih primanja, naknada i prava zaposlenih, oni su u 2017. godini iznosili 2.775.100 KM (64,3% ukupnih rashoda) i u odnosu na 2016. godinu su povećani 7,5%.

Obzirom da su ukupni rashodi u 2017. godini povećani u odnosu na 2016. godinu za 8,8%, uočljivo je da su svi troškovi zaposlenih povećani 7,5%, što pokazuje da je tokom 2017. godina institut provodio racionalnu politiku zapošljavanja.

Pregled strukture ostvarenih rashoda

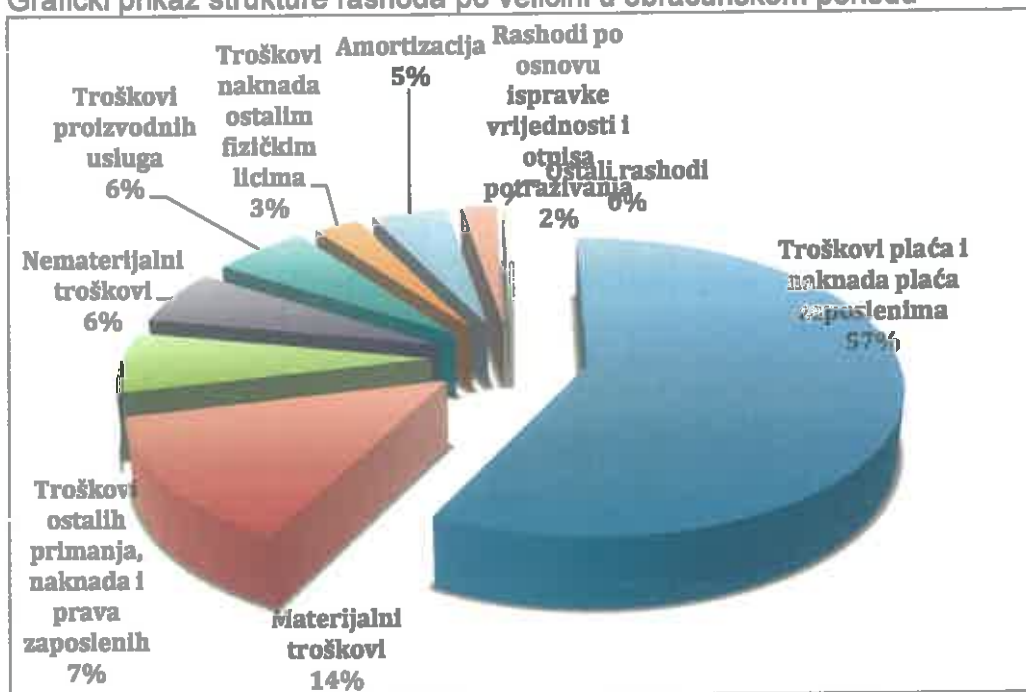
	2016.	2017.	Indeks 2017/2016
Poslovni rashodi	3.885.133	4.204.169	108,2%
Ostali rashodi	78.936	111.618	141,4%
Ukupni rashodi	3.964.069	4.315.787	108,9%

Pregled ostvarenih troškova i rashoda po strukturi knjiženja u kontnom planu (prvih 10 po veličini)

	2016.	2017.	Indeks 2017/2016
Troškovi plaća i naknada plaća zaposlenima	2.293.894	2.485.113	108,3%
Materijalni troškovi	510.352	598.559	117,3%
Troškovi ostalih primanja, naknada i prava zaposlenih	287.893	289.988	100,7%
Nematerijalni troškovi	256.667	257.359	100,3%
Troškovi proizvodnih usluga	254.326	251.611	98,9%
Amortizacija	133.512	199.002	149,1%
Troškovi naknada ostalim fizičkim licima	148.489	122.539	82,5%
Rashodi po osnovu ispravke vrijednosti i otpisa potraživanja	78.936	94.916	120,2%
Ostali rashodi	1.827	16.703	914,2%
UKUPNI RASHODI	3.965.896	4.316.788	108,8%

Grafički prikaz strukture rashoda po veličini u obračunskom periodu

8. DOBIT (GUBITAK)

Pregled ostvarene dobiti (gubitka)

	2015.	2016.	2017.
Dobit (gubitak) od poslovnih aktivnosti	192.822	124.283	123.858
Dobit (gubitak) od finansijskih aktivnosti	(604)	374	4
Dobit (gubitak) redovne aktivnosti	192.218	124.657	123.862
Dobit (gubitak) po osnovu ostalih prihoda i rashoda	(34.591)	(70.068)	(101.771)
Dobit (gubitak) od usklađivanja vrijednosti	24.684	(83)	-
Prihodi (rashodi) iz osnova promjene računovodstvenih politika i ispravki greški	4.721	(1.730)	-
Bruto dobit (gubitak) poslovanja	187.032	52.776	22.091
Porez na dobit	-	-	-
Neto dobit (gubitak) poslovanja	187.032	52.776	22.091

Treba naglasiti da je u 2016. a posebno u 2017. godini izvršen otpis značajnog iznosa sumnjivih i spornih potraživanja. Ovaj otpis je urađen na osnovu računovodstvenih standarda i izvršen je na teret poslovanja ove dvije godine (78.963 KM u 2016. godini i 94.916 KM u 2017. godini), obzirom da je dobit redovne aktivnosti bio značajan (preko 120.000 KM) te je omogućavao da se ovakvim ispravkama dobije realnija slika bilansa stanja.

Shodno odredbama Statuta Instituta ostvarena dobit će se koristiti za obavljanje i razvoj djelatnosti: nabavku opreme, stručno usavršavanje osoblja, istraživanje tržišta, razvoj kapaciteta za marketing i prodaju, brendiranje Instituta i opće jačanje kapaciteta unutar Instituta za bolje pozicioniranje na tržištu, a posebno za osposobljavanje da se odgovori potrebama građana i Kantona po pitanju faktora rizika za zdravlje ljudi, kao i unapređenja zdravstvenog sistema u Kantonu.

9. BILANS STANJA

9.1. Stalna sredstva

Nabavna vrijednost raspoloživih stalnih sredstava na dan 31.12.2017. godine iznosi: 2.538.275 KM, ispravka vrijednosti je 1.328.339 KM, što znači da su ova sredstva amortizovana (otpisana) sa 52,3%, odnosno neto sadašnja vrijednost iznosi 1.209.936 KM, što je u odnosu na 01.01.2017. godine predstavlja povećanje za 105.396 KM.

Najveća neto vrijednost stalnih sredstava iskazana je na kontu - Postrojenja i oprema, od 672.958 KM, što je 55,6% ukupnih stalnih sredstava. U odnosu na stanje početkom godine ova sredstva imaju povećanje za 107.239 KM ili 19%.

9.2. Tekuća (obrtna) sredstva

Tekuća (obrtna) sredstva na dan 31.12.2017. godine iznose 969.959 KM, što je u odnosu na stanje 01.01.2017. godine smanjenje za 198.203 KM ili 17%.

Prosječno korištena tekuća sredstva iznose 1.069.061 KM i imaju koeficijent obrtaja 4,1 i vrijeme vezivanja od 90 dana.

Najveća tekuća sredstva su evidentirana na kontu - Kupci u zemlji, u iznosu od 501.170 KM, što je 51,7% ukupnih tekućih sredstava. Prosječno korištena tekuća sredstva na kontu - Kupci u zemlji su iznosila 563.235 KM i imaju koeficijent obrtaja 7,7 i vrijeme vezivanja od 47 dana. U odnosu na stanje početkom godine ova sredstva imaju smanjenje za 124.130 KM ili 19,8 %.

Na drugom mjestu su tekuća sredstva iskazana na kontu - Druga kratkoročna potraživanja u iznosu od 251.101 KM, što je 25,9% ukupnih tekućih sredstava. Prosječno korištena tekuća sredstva na kontu - Druga kratkoročna potraživanja su iznosila 265.685 KM i imaju koeficijent obrtaja 16,3 i vrijeme vezivanja od 22 dana. U odnosu na stanje početkom godine ova sredstva imaju smanjenje za 29.168 KM ili 10,4%.

Na trećem mjestu su tekuća sredstva iskazana na kontu - Sirovine, materijal, rezervni dijelovi i sitan inventar u iznosu od 142.264 KM, što je 14,7% ukupnih tekućih sredstava. Prosječno korištena tekuća sredstva na kontu - Sirovine, materijal, rezervni dijelovi i sitan inventar su iznosila 165.495 KM i imaju koeficijent

obrtaja 30 i vrijeme vezivanja od 12 dana. U odnosu na stanje početkom godine ova sredstva imaju umanjenje za 46.462 KM ili 24,6%.

9.2.1. Zalihe

Ukupne zalihe na dan 31.12.2017. godine iznose 144.505 KM, što je u odnosu na stanje početkom godine umanjenje za 46.373 KM ili 24,3%. Srednja vrijednost ukupnih zaliha je 167.692 KM, koeficijent obrtaja 25,9 i vrijeme vezivanja od 14 dana. Za usporedbu, koeficijent obrtaja u 2016. godini je bio 21,0 i vrijeme vezivanja 17 dana.

Najveće zalihe nalaze se na kontu - Sirovine, materijal, rezervni dijelovi i sitan inventar u iznosu od 142.264 KM (srednja vrijednost 165.495 KM), imaju koeficijent obrtaja 26,2 i vrijeme vezivanja od 14 dana. U odnosu na stanje početkom godine ove zalihe imaju umanjenje za 46.462 KM ili 24,6%. Koeficijent obrtaja u 2016. godini je bio 21,3, a vrijeme vezivanja 17 dana.

9.2.2. Kratkoročna potraživanja i plasmani

Kratkoročna potraživanja i plasmani na dan 31.12.2017. godine iznose 752.271 KM, što je u odnosu na stanje početkom godine smanjenje za 153.298 KM ili 16,9 % i imaju koeficijent obrtaja 5,22 i vrijeme vezivanja od 69 dana. Za usporedbu, kratkoročna potraživanja i plasmani na dan 31.12.2016. godine iznosili su 905.569 KM, imale su koeficijent obrtaja 4,8 i vrijeme vezivanja od 77 dana.

Najveća potraživanja i plasmani su na kontu - Kupci u zemlji u iznosu od: 501.170 KM, imaju koeficijent obrtaja 7,7 i vrijeme vezivanja od 47 dana. U odnosu na stanje početkom godine ova potraživanja imaju smanjenje za 124.130 KM ili 19,9%. U prethodnoj godini ova potraživanja i plasmani su iznosili 625.300 KM, imali su koeficijent obrtaja 5,8 i vrijeme vezivanja od 63 dana.

Na drugom mjestu su potraživanja iskazana na kontu - Druga kratkoročna potraživanja u iznosu od 251.101 KM i imaju koeficijent obrtaja 16,3 i vrijeme vezivanja od 22 dana. U prethodnoj godini ova potraživanja i plasmani su iznosili 280.269 KM i imaju koeficijent obrtaja 26,23 i vrijeme vezivanja od 14 dana.

9.2.3. Gotovina

Iskazani iznos gotovine i ekvivalenata gotovine u bilansu stanja na dan 31.12.2017. godine u iznosu: 73.183 KM je povećanje za 1.468 KM ili 2%, u odnosu na 01.01.2017. godine i ima koeficijent obrtaja 59,7 i vrijeme vezivanja od 6 dana. Za usporedbu, iskazani iznos gotovine i ekvivalenata gotovine u bilansu stanja na dan 31.12.2016. godine je bio 71.715 KM, imao je koeficijent obrtaja 60,4 i vrijeme vezivanja od 6 dana.

9.2.4. Rezervisanja

Rezervisanja se vrše za unaprijed plaćene izdatke za dio troškova koji se odnose za naredni obračunski period.

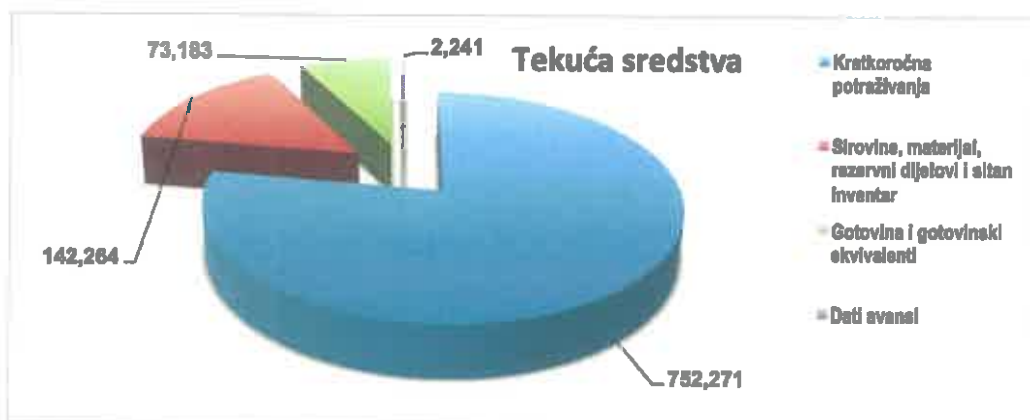
Na dan 31.12.2017. godine dugoročna razgraničenja iznose 313.096 KM, a nije bilo kratkoročnih razgraničenja

Za usporedbu, na dan 31.12.2016. godine dugoročna razgraničenja su iznosila 241.953 KM, a nije bilo kratkoročnih razgraničenja.

Pregled pozicija AKTIVE bilansa stanja na dan 31.12. 2016 i 2017. godine:

POZICIJA	Stanje 31.12.2016.			Stanje 31.12.2017.		
	Iznos KM	%	%	Iznos KM	%	%
Postrojenja i oprema	565.719	51,2%	24,9%	672.958	55,6%	30,9%
Nematerijalna sredstva	259.005	23,4%	11,4%	267.509	22,1%	12,3%
Građevinski objekti	252.151	22,8%	11,1%	245.798	20,3%	11,3%
Ostala (specifična) stalna materijalna sredstva	21.452	1,9%	0,9%	21.452	1,8%	1,0%
Dugoročni finansijski plasmani	6.213	0,6%	0,3%	2.219	0,2%	0,1%
UKUPNO STALNA SREDSTVA	1.104.540	100,0%	48,6%	1.209.936	100,0%	55,5%
Kratkoročna potraživanja	905.569	77,5%	39,8%	752.271	77,6%	34,5%
Sirovine, materijal, rezervni dijelovi i sličan inventar	188.726	16,2%	8,3%	142.264	14,7%	6,5%
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	71.715	6,1%	3,2%	73.183	7,5%	3,4%
Dati avansi	2.152	0,2%	0,1%	2.241	0,2%	0,1%
UKUPNO TEKUĆA SREDSTVA	1.168.162	100,0%	51,4%	969.959	100,0%	44,5%
UKUPNO AKTIVA	2.272.702		100,0%	2.179.895		100,0%

Grafički prikaz strukture AKTIVE po veličini na dan 31.12.2016

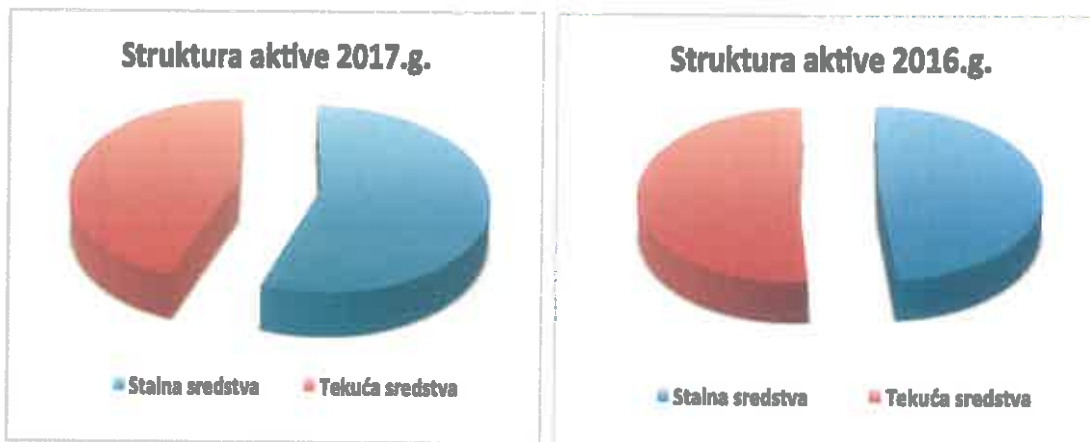

Analiza struktura sredstava na dan 31.12.2017. i 31.12.2016. godine.

Pregled raspoloživih sredstava u aktivi na dan 31.12.2017 i 31.12.2016. godine.

POZICIJA	Iznos 2017.g.		Iznos 2016.g.		Indeks 2017/2016
	Iznos KM	%	Iznos KM	%	
STALNA SREDSTVA	1.209.936	55,5%	1.104.540	48,6%	110
Nematerijalna sredstva	267.509	12,3%	259.005	11,4%	103
Nekretnine, postrojenja i oprema	918.756	42,1%	817.870	36,0%	112
Ostala stalna materijalna sredstva	21.452	1,0%	21.452	0,9%	100
Dugoročni finansijski plasmani	2.219	0,1%	6.213	0,3%	36
TEKUĆA SREDSTVA	969.959	44,5%	1.168.162	51,4%	83
Zalihe i sredstva namijenjena prodaji	144.505	6,6%	190.878	8,4%	76
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	73.183	3,4%	71.715	3,2%	102
Kratkoročna potraživanja	752.271	34,5%	905.569	39,8%	83
UKUPNA AKTIVA	2.179.895	100,0%	2.272.702	100,0%	96

Grafički prikaz strukture raspoloživih sredstava u aktivi 31.12.2017 i 31.12.2016. godine

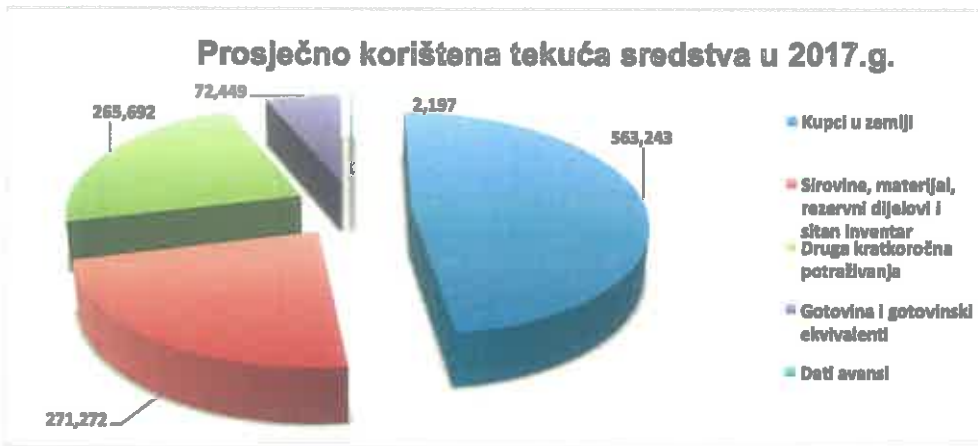
Pregled prosječno korištenih tekućih sredstava u obračunskom periodu 01.01. – 31.12.2017. godine. (po veličini)

POZICIJA	Iznos u KM	%	Koeficijent obrta	Dani vezivanja
Kupci u zemlji	563.243	47,9%	7,7	47
Sirovine, materijal, rezervni dijelovi i sitan inventar	271.272	23,1%	16,0	23
Druga kratkoročna potraživanja	265.692	22,6%	16,3	22
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	72.449	6,2%	59,9	6
Dati avansi	2.197	0,2%	1974,8	0
Ostala tekuća (obrtna) sredstva	0	0,0%		
PROSJEČNO KORIŠTENNA TEKUĆA SREDSTVA	1.174.852	100,0%	3,7	99

Pregled prosječno korištenih tekućih sredstava u obračunskom periodu 01.01. – 31.12.2017. godine. (po strukturi)

POZICIJA	Iznos u KM	%	Koeficijent obrtaja	Dani vezivanja
Potraživanja	831.131	70,7%	5,2	70
Zalihe	271.272	23,1%	16,0	23
Gotovina	72.449	6,2%	59,9	6
PROSJEČNO KORIŠTENENA TEKUĆA SREDSTVA	1.174.852	100,0%	3,7	99

9.3. KAPITAL

Kapital Instituta (vlastita sredstva) na dan 31.12.2017. godine iznosi 1.522.685 KM, što je u odnosu na stanje početkom godine povećanje za 22.091 KM ili 1,5%.

Za usporedbu, kapital Instituta (vlastita sredstva) na dan 31.12.2016. godine iznosila su 1.500.594 KM, što je u odnosu na stanje 31.12. 2015. godine povećanje za 52.776 KM ili 3,6%.

Najveća stavka u kapitalu nalazi se na kontu 342, AOP 120 -Neraspoređeni višak prihoda ranijih godina, u iznosu od: 1.050.364 KM.

U odnosu na stanje početkom godine, ova pozicija ima povećanje za 22.091 KM ili 2,1%.

9.4. OBAVEZE

Obaveze Instituta (zaduženost) na dan 31.12.2017. godine iznose 344.114 KM, što je u odnosu na stanje početkom godine umanjeње za 186.041 KM ili 35,1%.

Na dan 31.12.2017. godine Institut je obavezama (tuđim sredstvima) finansiralo 15,8% raspoložive aktive. Poželjno je da ovaj pokazatelj nije veći od 50%.

Za usporedbu, zaduženost Instituta je u 2016. godini iznosila 530.155 KM a u 2016. godini je Institut tuđim sredstvima finansirao 23,3% aktive.

Najveće obaveze evidentirane su na kontu - Obaveze po osnovu plaća i naknada plaća u iznosu od 207.759 KM, što je 60,4% ukupnih obaveza. U odnosu na stanje početkom godine ove obaveze imaju umanjeње za 29.765 KM ili 12,5%.

Na drugom mjestu su obaveze iskazane na kontu - Dobavljači u zemlji u iznosu od: 111.439 KM, što je 32,4% ukupnih obaveza. U odnosu na stanje početkom godine ove obaveze imaju umanjeње za 162.979 KM ili 59,4%.

Na trećem mjestu su obaveze evidentirane na kontu - Obaveze za ostala primanja zaposlenih, od 16.474 KM, što je 4,8% ukupnih obaveza. U odnosu na stanje početkom godine ove obaveze imaju umanjeње za 193 KM ili 1,2%.

Zatim sljedi konto - Dobavljači u inostranstvu, od: 5.868 KM, što je 1,7% ukupnih obaveza i 0,3% ukupno raspoloživih sredstava. U odnosu na stanje početkom godine, ove obaveze imaju povećanje, za 5.340 KM ili 1011,4%.

Pregled strukture pasive po godinama 2015-2017.

Pozicija	2015.		2016.		2017.		Indeks 2017/2016
	Iznos KM	%	Iznos KM	%	Iznos KM	%	
KAPITAL	1.447.818	74,4%	1.500.594	66,0%	1.522.685	69,9%	101
OBAVEZE	441.225	22,7%	530.155	23,3%	344.114	15,8%	65
Dugoročne obaveze	-	-	-	-	-	-	-
Kratkoročne obaveze	441.225	22,7%	530.155	23,3%	344.114	15,8%	65
REZERVISANJA, RAZGRANIČENJA I OSTALO	57.530	3,0%	241.953	10,6%	313.096	14,4%	129
UKUPNO PASIVA	1.946.573	100,0%	2.272.702	100,0%	2.179.895	100,0%	96

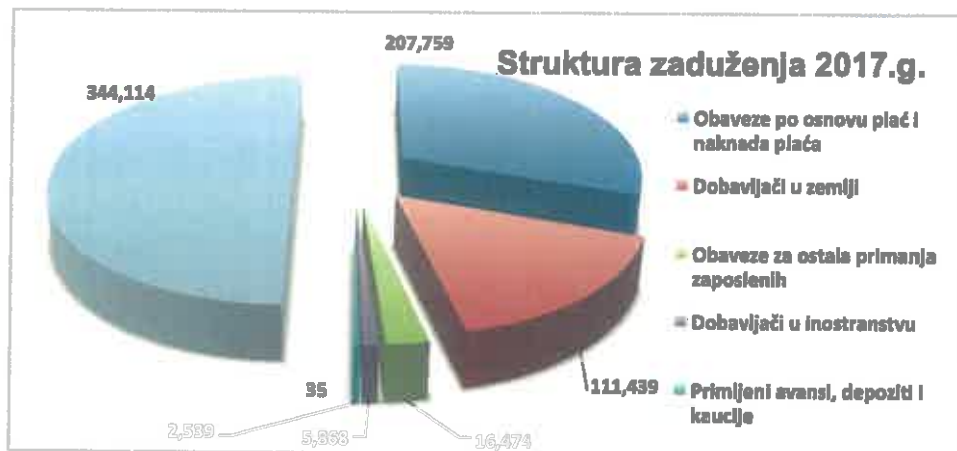
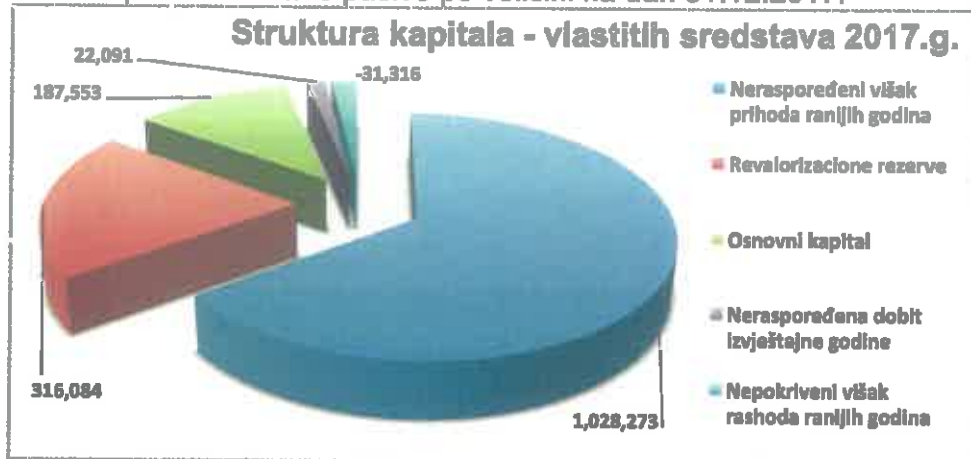
Pregled pozicija pasive bilansa stanja, po veličini, na dan 31.12.2017. godine

Pozicija	Iznos KM	%	%
Neraspoređeni višak prihoda ranijih godina	1.028.273	67,5%	47,2%
Revalorizacione rezerve	316.084	20,8%	14,5%
Osnovni kapital	187.553	12,3%	8,6%
Neraspoređena dobit izvještajne godine	22.091	1,5%	1,0%
Nepokriveni višak rashoda ranijih godina	-31.316	-2,1%	-1,4%
UKUPNO KAPITAL - VLASTITA SREDSTVA	1.522.685	100,0%	69,9%
Obaveze po osnovu plać i naknada plaća	207.759	60,4%	9,5%
Dobavljači u zemlji	111.439	32,4%	5,1%
Obaveze za ostala primanja zaposlenih	16.474	4,8%	0,8%
Dobavljači u inostranstvu	5.868	1,7%	0,3%

Primljeni avansi, depoziti i kaucije	2.539	0,7%	0,1%
Druge obaveze	35	0,0%	0,0%
UKUPNO OBAVEZE - ZADUŽENOST	344.114	100,0%	16,8%
REZERVISANJA I RAZGRANIČENJA	313.096		14,4%
UKUPNA PASIVA	2.179.896		100,0%

Grafički prikaz strukture pasive po veličini na dan 31.12.2017.

10. ANALIZA GOTOVINSKIH TOKOVA – DIREKTNIA METODA

U 2017. godini zaključno sa 31.12.2017. godine ukupni prilivi gotovine iznose 4.370.762 KM, dok ukupni odlivi gotovine iznose 4.369.294 KM, što znači da imamo povećanje neto gotovine u iznosu 1.468 KM.

10.1. PRILIVI – DIREKTNIA METODA

Ukupni prilivi gotovine tokom 2017. godine su iznosili 4.370.762 KM i bilježe povećanje u odnosu na prilive gotovine u 2016. godini u iznosu od 618.118 KM ili 16,5%.

U obračunskom periodu 2017. godine najveći prilivi gotovine su Prilivi gotovine iz poslovnih aktivnosti (prilivi od kupaca i primljeni avansi) u iznosu od: 4.033.000 KM,

što je 92,3% ukupnih priliva gotovine. U odnosu na isti period prošle godine ovi prilivi imaju povećanje za 348.002 KM ili 9,4%.

Za usporedbu prilivi od kupaca i primljeni avansi u 2016. godini su iznosili 3.684.998 KM.

Na drugom mjestu su Prilivi od premija, subvencija, dotacija i sl. u iznosu od: 320.235 KM, što je 1,6% ukupnih priliva gotovine. U odnosu na isti period prošle godine ovi prilivi imaju uvećanje za 260.444 KM ili 5,35 puta.

Na trećem mjestu su Ostali prilivi od poslovnih aktivnosti u iznosu od 13.533 KM, što je 0,3% ukupnih priliva gotovine. U odnosu na isti period prošle godine ovi prilivi imaju povećanje za 9.672 KM ili 250,5%.

10.2. ODLIVI – DIREKTNA METODA

Ukupni odlivi gotovine tokom 2017. godine su iznosili 4.369.294 KM i bilježe povećanje u odnosu na odlive gotovine u 2016. godini u iznosu od 627.304 KM ili 16,8%.

U obračunskom periodu 2017. godine najveći odlivi gotovine su Odlivi iz osnova plaća, naknada plaća i drugih primanja zaposlenih, u iznosu od: 2.560.799 KM, što je 58,6% ukupnih odliva gotovine. U odnosu na isti period prošle godine ovi odlivi imaju povećanje za 277.667 KM ili 12,2%. Za usporedbu, odlivi iz osnova plaća, naknada plaća i drugih primanja zaposlenih u 2016. godini su iznosili 2.283.132 KM, što je bilo 61% ukupnih odliva gotovine i imali su povećanje u odnosu na 2015. godinu za 760.392 KM ili 49,9 %.

Na drugom mjestu su Odlivi iz osnova isplate dobavljačima i dati avansi u iznosu od 1.403.528 KM, što je 32,1% ukupnih odliva gotovine. U odnosu na isti period prošle godine ovi odlivi imaju povećanje za 364.938 KM ili 35,1%.

Na trećem mjestu su Odlivi iz osnova ostalih dugoročnih i kratkoročnih obaveza u iznosu od: 404.617 KM, što je 9,3% ukupnih odliva gotovine. U odnosu na isti period prošle godine ovi odlivi imaju smanjenje za 14.995 KM ili 3,6%.

U obračunskom periodu 2016. godine najveći odlivi gotovine su Odlivi iz osnova plaća, naknada plaća i drugih primanja zaposlenih, u iznosu od: 2.283.132 KM, što je 61% ukupnih odliva gotovine. U odnosu na isti period prošle godine ovi odlivi imaju povećanje za 760.392 KM ili 49,9 %.

Na drugom mjestu su Odlivi iz osnova isplate dobavljačima i dati avansi u iznosu od 1.038.590 KM, što je 27,8% ukupnih odliva gotovine. U odnosu na isti period prošle godine ovi odlivi imaju povećanje za 220.204 KM ili 26,9 %.

Na trećem mjestu su Odlivi iz osnova ostalih dugoročnih i kratkoročnih obaveza u iznosu od: 419.612 KM, što je 11,2% ukupnih odliva gotovine. U odnosu na isti period prošle godine ovi odlivi imaju povećanje za 110.591 KM ili 35,8 %.

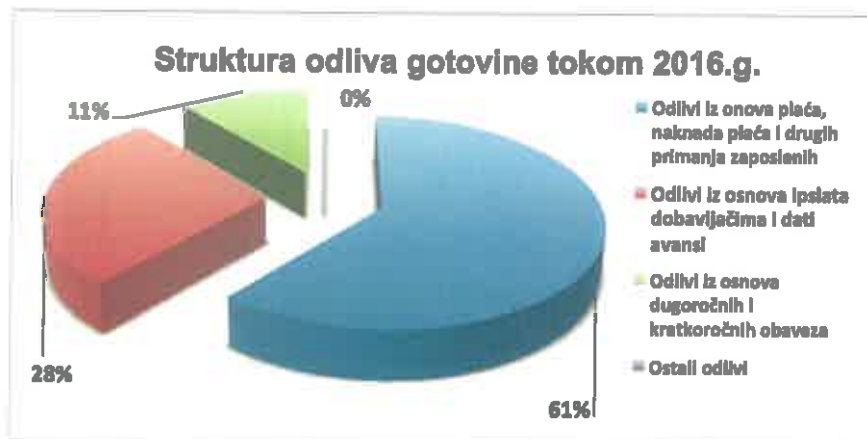
Pregled pozicija priliva i odliva novčanog toka - direktna metoda 01.01. - 31.12.2017.

	2017.		2016.	
	Iznos KM	%	Iznos KM	%
Prilivi od kupaca i primljeni avansi	4.033.000	92,3%	3.684.998	98,2%
Prilivi od premija, subvencija, dotacija i sl.	320.235	7,3%	59.791	1,6%
Ostali prilivi od poslovnih aktivnosti	13.533	0,3%	3.861	0,1%

Prilivi gotovine iz ulagačkih aktivnosti	3.994	0,1%	3.994	0,1%
UKUPNI PRILIVI GOTOVINE	4.370.762	100,0%	3.752.644	100,0%
Odlivi iz osnova plaća, naknada plaća i drugih primanja zaposlenih	2.560.799	58,6%	2.283.123	61,0%
Odlivi iz osnova isplata dobavljačima i dati avansi	1.403.528	32,1%	1.038.590	27,8%
Odlivi gotovine iz finansijskih aktivnosti	404.617	9,3%	419.612	11,2%
Ostali odlivi iz poslovnih aktivnosti	350	0,0%	595	0,0%
Odlivi iz osnova poreza i drugih dadžbina	0	0,0%	61	0,0%
UKUPNI ODLIVI GOTOVINE	4.369.294	100,0%	3.741.981	100,0%
RAZLIKA	1.468		10.863	
Gotovina na početku izvještajnog perioda	71.715		61.061	
Gotovina na kraju izvještajnog perioda	73.183		71.715	

Prikaz strukture odliva sredstava 2017. i 2016. godine:

Učešće odliva gotovine po osnovu troškova zaposlenih u odnosu na ukupan odliv gotovine je u 2017. godini smanjen na 59% (u 2016. godini je iznosio 61%), a značajnije je povećano učešće odliva iz osnova isplata dobavljačima (sa 28% na 32%), što je uticalo i na smanjenje stope zaduženosti Instituta.

11. ANALIZA GOTOVINSKIH TOKOVA – INDIREKTNA METODA

Analiza novčanih tokova prema indirektnoj metodi ne prikazuje posebno stavke priliva i odliva novca već prikazuje novac osiguran od operativnih aktivnosti u obliku neto dobiti. Neto dobit nakon toga se koriguju za stavke promjene na računima koji utiču na novčani tok i stanje novca kao što su npr. kupci, dobavljači, povećanje/smanjenje zaliha, povećanje/smanjenje vrijednosti imovine. Dakle, do novčanog toka dolazimo na indirektan način.

U 2017. godini, zaključno sa 31.12.2017. godine, ukupni NETO PRILIVI gotovine iznose 247.218 KM, u istom periodu ukupni NETO ODLIVI gotovine iznose : 245.750 KM, što znači da imamo povećanje neto gotovine u iznosu: 1.468 KM.

11.1. PRILIVI – INDIREKTNA METODA

U 2017. godini ukupni NETO PRILIVI gotovine iznosili su 247.218 KM

U obračunskom periodu 2017. godine, najveći NETO PRILIVI gotovine su: Neto prilivi iz osnova Smanjenja potraživanja od prodaje, u iznosu od: 153.298 KM.

Na drugom mjestu su: Neto prilivi iz osnova Smanjenja zaliha, u iznosu od: 46.373 KM.

Na trećem mjestu su: Neto dobit za period, u iznosu od: 22.091 KM.

U odnosu na isti period prošle godine, ovi prilivi imaju SMANJENJE, za 30.685 KM ili 58,1 %.

11.2. PRILIVI – INDIREKTNA METODA

U obračunskom periodu 2017. godine, najveći NETO ODLIVI gotovine su: Neto odlivi iz osnova ostalih dugoročnih i kratkoročnih obaveza, u iznosu od: 245.750 KM □ U odnosu na isti period prošle godine, ovi odlivi imaju POVEĆANJE, za 104.357 KM ili 73,8 %.

Na drugom mjestu su: Neto odlivi iz osnova Smanjenja obaveza prema dobavljačima, u iznosu od 157.639 KM.

Na trećem mjestu su: Neto odlivi iz osnova Smanjenja drugih obaveza, u iznosu od 28.402 KM.

Pregled gotovinskih tokova – indirektna metoda za 2016. i 2017. godinu:

	2017.	2016.	Razlika 2017-2016
A. GOTOVINSKI TOKOVI IZ POSLOVNIH AKTIVNOSTI			
1. Neto dobit (gubitak) za period	22.091	52.776	-30.685
2. Amortizacija/vrijednost usklađivanja materijalnih sredstava	199.001	133.512	65.489
10. Smanjenje (povećanje) zaliha	46.373	-209	46.582
10. Smanjenje (povećanje) potraživanja od prodaje	153.298	-122.962	276.260
14. Povećanje (smanjenje) obaveza prema dobavljačima	-157.639	48.522	-206.161
15. Povećanje (smanjenje) drugih obaveza	-28.402	40.408	-68.810
16. Povećanje (smanjenje) pasivnih vremenskih razgraničenja	12.496	0	12.496
Neto gotovinski tok iz poslovnih aktivnosti	247.218	152.047	95.171
B. GOTOVINSKI TOKOVI IZ ULAGAČKIH AKTIVNOSTI	-	-	-
C. GOTOVINSKI TOKOVI IZ FINANSIJSKIH AKTIVNOSTI			
1. Priliv gotovine iz finansijskih aktivnosti			

2. Odlivi gotovine iz finansijskih aktivnosti	245.750	141.393	104.357
Neto odliv gotovine iz finansijskih aktivnosti	245.750	141.393	104.357
			0
D. UKUPNI PRILIVI GOTOVINE	247.218	152.047	95.171
E. UKUPNI ODLIV GOTOVINE	245.750	141.393	104.357
F. NETO PRILIVI GOTOVINE	1.468	10.654	-9.186
G. NETO ODLIVI GOTOVINE	-	-	-
H. Gotovina na početku izvještajnog perioda	71.715	61.061	10.654
I. Gotovina na kraju izvještajnog perioda	73.183	71.715	1.468

Novčani tok iz poslovnih aktivnosti bi, po pravilu, trebalo biti pozitivna veličina, i to se smatra dobrim ostvarenjem. Može se desiti da bude negativan, npr. kad firma rapidno raste, kada su povećane potrebe za dodatnom obrtnom imovinom. Dakle, kratkoročno se može prihvatiti da neto novčani tok iz poslovnih aktivnosti bude negativan. Ali, ako firma dugoročno ostvaruje negativan neto novčani tok iz poslovnih aktivnosti, to je veoma negativan i nepovoljan indikator, i može voditi firmu prema likvidaciji. U slučaju Instituta neto novčani tokovi iz poslovnih aktivnosti su pozitivni i u 2017. godini su povećani prema 2016. godini.

12.FINANSIJSKI INDIKATORI

Analiza pojedinih finansijskih indikatora predstavlja osnovu za analizu finansijskog položaja, određivanje slabosti i nedostatak u poslovanju, predviđanje budućeg poslovanja. Međutim, ne treba ispustiti iz vida da Institut nije preduzeće, da ima svoju osnovnu svrhu postojanja (izvršenje javne funkcije) a da ostvarenje dobiti nije najvažnija njegova funkcija. To ne znači da bi trebalo biti prihvatljivo negativno poslovanje kao i nepovoljne vrijednosti ostalih indikatora. Iako je neprofitna ustanova sa jasno definisanom javnom ulogom i svrhom postojanja i rada, Institut u svom poslovanju mora nastojati imati što povoljnije vrijednosti osnovnih finansijskih indikatora.

12.1. Pokazatelji likvidnosti

Pokazatelji likvidnosti mjere sposobnost firme (ustanove) da podmiri svoje kratkoročne obaveze.

Stopa tekuće likvidnosti

$$2017 = \frac{969.959}{344.114} \times 100 = 281,9\%$$

$$2016 = \frac{1.168.162}{530.155} \times 100 = 220,3\%$$

$$2015 = \frac{1.034.337}{441.225} \times 100 = 234,4\%$$

Na dan 31.12.2017. svakih 100 KM kratkoročnih obaveza bilo je pokriveno sa 281,9 KM tekućih sredstava. Stopa tekuće likvidnosti prethodne godine (31.12.2016.) bila je nešto niža i iznosila je 220,3 KM. U 2017. godini stopa tekuće likvidnosti povećana je za 28% u odnosu na prethodnu godinu.

Smatra se da je poželjna vrijednost ovog indikatora 200%, pa se može konstatovati da je stopa tekuće likvidnosti Instituta u 2017. godini jako povoljna.

Obzirom na visok koeficijent obrta Instituta može se smatrati da ima prostora za dalje smanjivanje stope likvidnosti u narednom periodu, što bi pozitivno uticalo na druge performanse poslovanja Instituta bez ugrožavanja likvidnosti.

Stopa ubrzane likvidnosti

$$2017 = \frac{825.454}{344.114} \times 100 = 239,9\%$$

$$2016 = \frac{977.284}{530.155} \times 100 = 184,3\%$$

$$2015 = \frac{843.668}{441.225} \times 100 = 191,2\%$$

Indikatori ubrzane likvidnosti u 2016. i 2017. godini nisu značajnije odstupali od indikatora tekuće likvidnosti. S druge strane indikator ubrzane likvidnosti u 2016. i 2017. godini ukazuje na gotovo konstantne zalihe Instituta koje su, obzirom na djelatnost, optimalne.

Smatra se da je poželjna vrijednost ovog indikatora 100%, pa se može konstatovati da je stopa ubrzane likvidnosti Instituta u 2017. godini, kao i u ranijem periodu izuzetno povoljna.

To sve ukazuje da je politika upravljanja zalihama sinhronizovana sa planom potrošnje (ugovorenim poslovima – realizacijom) i da postoje sve pretpostavke da se ovaj trend nastavi i u budućnosti.

Stopa finansijske stabilnosti

$$2017 = \frac{1.209.936}{1.522.685} \times 100 = 79,5\%$$

$$2016 = \frac{1.104.540}{1.500.594} \times 100 = 73,6\%$$

$$2015 = \frac{912.236}{1.447.818} \times 100 = 63,0\%$$

Na dan 31.12.2017. Institut je sa 79,5 KM vlasničkog kapitala i dugoročnih obaveza finansiralo svakih 100 KM stalnih sredstava. 31.12.2016. godine za ovu namjenu imalo je 73,6 KM. Ovaj pokazatelj je povećan u odnosu na prošlu godinu za 5,9% i

čak 16,5% u odnosu na 2015. godinu. Obzirom na prirodu djelatnosti Instituta može se reći da je navedeni pokazatelj finansijske stabilnosti više nego zadovoljavajući, posebno obzirom na stabilan trend i generalno ukazuje na finansijsku stabilnost Instituta. Čak postoje mogućnosti i za eventualna dodatna zaduživanja.

12.2. Pokazatelji zaduženosti

Pokazatelji zaduženosti pokazuju strukturu kapitala i načine kojima firma finansira svoju imovinu. Firme sa značajno visokom stopom zaduženosti gube finansijsku fleksibilnost

Stopa zaduženosti

$$\begin{aligned} 2017 &= \frac{344.114}{2.179.895} \times 100 = 15,8\% \\ 2016 &= \frac{530.155}{2.272.702} \times 100 = 23,3\% \\ 2015 &= \frac{441.225}{1.946.573} \times 100 = 22,7\% \end{aligned}$$

Na dan 31.12.2017. godine ukupna imovina finansirana je iz tuđih sredstava sa 15,8% ili sa 344.114 KM. 31.12.2016. godine zaduženost je bila 23,3%. Ovaj pokazatelj je smanjen u odnosu na prošlu godinu za 7,5%. Pokazatelj zaduženosti pokazuje do koje mjere se koristi zaduživanje kao oblik finansiranja, odnosno koji je procenat imovine nabavljen tuđim sredstvima odnosno zaduživanjem. Što je veći omjer duga i imovine veći je finansijski rizik, a što je manji niži je i finansijski rizik. U pravilu se smatra da bi stopa zaduženosti trebala biti ispod 50%, pa možemo konstatovati da je stopa zaduženosti Instituta jako niska. Obzirom na „kvalitet“ ostalih performansi poslovanja postoji „prostor“ i za eventualna dodatna zaduženja.

Stopa vlastitog finansiranja

$$\begin{aligned} 2017 &= \frac{1.522.685}{2.179.895} \times 100 = 69,9\% \\ 2016 &= \frac{1.500.594}{2.272.702} \times 100 = 66,0\% \\ 2015 &= \frac{1.447.818}{1.946.573} \times 100 = 74,4\% \end{aligned}$$

Na dan 31.12.2017. godine ukupna imovina finansirana je iz vlastitih sredstava sa 69,9% ili sa 1.522.685 KM. 31.12.2016. godine vlastito finansiranje je bilo 66%. Ovaj pokazatelj je povećan u odnosu na prošlu godinu za 3,9%. Povećanje učešća vlastitih izvora u ukupnoj strukturi kapitala, uvažavajući „kvalitet“ ostalih indikatora

poslovanja, se svakako može smatrati pozitivnim trendom, a naročito nakon što je stanje u 2016. bilo nepovoljnije od onog iz 2015. godine. U pravilu bi stopa vlastitog finansiranja trebala biti veća od 50%, pa možemo zaključiti da je ona kod Instituta u 2017. godini bila povoljna i popravila se u odnosu na prethodnu godinu

12.3. Pokazatelji ekonomičnosti

Pokazatelji ekonomičnosti mjere odnos prihoda i rashoda.

Ekonomičnost ukupnog poslovanja

$$\begin{aligned} 2017 &= \frac{4.337.878}{4.315.896} \times 100 = 100,5\% \\ 2016 &= \frac{4.018.672}{3.965.896} \times 100 = 101,3\% \\ 2015 &= \frac{3.534.315}{3.347.283} \times 100 = 105,6\% \end{aligned}$$

U 2017. godini za svakih 100 KM rashoda Institut je ostvario 100,5 KM prihoda. U 2016. godini za svakih 100 KM rashoda ostvarilo se 101,3 KM prihoda, a u 2015. godini za svakih 100 KM rashoda ostvarilo se 105,59 KM prihoda. Ovaj pokazatelj je smanjen u odnosu na prošlu godinu za 0,8%, a u odnosu na 2015. godinu 5,1%. Pokazatelji ekonomičnosti mjere odnos prihoda i rashoda i pokazuju koliko se prihoda ostvari po jedinici rashoda. U pravilu stopa ekonomičnosti bi trebala biti veća od 100%, odnosno što je veća to se više prihoda ostvari po jedinici rashoda. Pokazatelj je bolji ako je stopa veća i ima tendenciju povećanja.

Ekonomičnost poslovnih aktivnosti

$$\begin{aligned} 2017 &= \frac{4.328.027}{4.204.169} \times 100 = 102,9\% \\ 2016 &= \frac{4.009.416}{3.885.133} \times 100 = 103,2\% \\ 2015 &= \frac{3.483.416}{3.290.981} \times 100 = 105,8\% \end{aligned}$$

U 2017. godini za svakih 100 KM poslovnih rashoda Institut je ostvario 102,9 KM poslovnih prihoda. U 2016. godini za svakih 100 KM rashoda ostvarilo se 103,2 KM prihoda, a u 2015. godini za svakih 100 KM rashoda ostvarilo se 105,8 KM prihoda. Ovaj pokazatelj je smanjen u odnosu na prošlu godinu za 0,3%. Pokazatelj ekonomičnosti prodaje mjeri odnos poslovnih prihoda i poslovnih rashoda i pokazuje koliko se prihoda ostvari po jedinici rashoda. U pravilu stopa ekonomičnosti bi

trebala biti veća od 100%, odnosno što je veća to se više prihoda ostvari po jedinici rashoda. Pokazatelj je bolji ako je stopa veća i ima tendenciju povećanja.

Kada analiziramo pokazatelje ekonomičnosti u 2017. godini treba imati u vidu da je na teret ove godine došlo do otpisa značajnog iznosa sumnjivih i spornih potraživanja, a koja su kao prihodi ostvareni u ranijem periodu. Uočljivo je da je trend stope ekonomičnosti prodaje manje nepovoljan od stope ekonomičnosti iz razloga stavke rashoda po osnovu već spomenutog otpisa sumnjivih i spornih potraživanja.

Takođe je potrebno naglasiti da su veliki uticaj na pad ekonomičnosti u 2017. kao i u 2016. imali troškovi pripreme laboratorija za akreditaciju (troškovi kalibracije stare i novonabavljene opreme, adaptacija prostora laboratorija za hranu, upošljavanje novog, kao i stručno usavršavanje novog i starog osoblja), te troškovi amortizacije stare i novonabavljene opreme. Navedena ulaganja su neophodna, opravdana i realno je očekivati da će u narednom periodu rezultirati pozitivnim finansijskim efektima i ponovnim rastom ovih indikatora, a na osnovu povećanog obima posla akreditovanih laboratorija, pa time i povećanog prihoda.

12.4. Pokazatelji profitabilnosti

Bruto marža profita

$$2017 = \frac{22.091}{4.337.878} \times 100 = 0,5\%$$

$$2016 = \frac{52.776}{4.018.664} \times 100 = 1,3\%$$

$$2015 = \frac{187.032}{3.534.315} \times 100 = 5,3\%$$

Bruto marža profita (prije otpisa sumnjivih i spornih potraživanja)

$$2017 = \frac{117.007}{4.337.878} \times 100 = 2,7\%$$

$$2016 = \frac{131.712}{4.018.664} \times 100 = 3,3\%$$

$$2015 = \frac{233.162}{3.534.315} \times 100 = 6,6\%$$

U 2017. godini za svakih 100 KM ukupnog prihoda Institut je ostvario 0,50 KM bruto dobiti. U istom periodu prošle godine za svakih 100 KM ukupnog prihoda ostvarilo je 1,30 KM bruto dobiti. Ovaj pokazatelj je smanjen u odnosu na prošlu godinu za 0,8%. Bruto marža profita stavlja u odnos bruto dobit s ukupnim prihodom. Pokazatelj je bolji ako je stopa veća i ima tendenciju povećanja.

Glavni razlog za značajan pad profitne marže je smanjenje profita uzrokovano otpisom sumnjivih i spornih potraživanja u iznosu od 94.916 KM, koji se ne odnose na predmetnu godinu, nego su akumulirani iz ranijih godina. Bez tog otpisa profitna marža bi iznosila 2,7%. Treba imati u vidu da je iznos otpisanih sumnjivih i spornih potraživanja u 2015. godini iznosio 46.149 KM (dvostruko manje nego u 2017.g.).

13.ZAKLJUČAK

Poslovanje JU Institut za zdravlje i sigurnost hrane Zenica u 2017. godini može se ocijeniti uspješnim. Uprkos nepovoljnoj općoj ekonomskoj situaciji u ZDK, kao i u BiH u cjelini, kao i brojnim formalno pravnim i proceduralnim problemima sa kojima se Institut suočavao u protekloj godini, Institut je uspio ostvariti zapažene poslovne rezultate uz značajne investicione aktivnosti.

Na poslovanje je značajno uticao i proces akreditiranja laboratorija Instituta. Naime, spajanje Zavoda za javno zdravstvo i Veterinarskog zavoda krajem 2016 godine, ranije započeti proces uvođenja standarda ISO 17025 je učinio kompleksnijim što zahtijeva dodatno vrijeme i napore za realizaciju istog. Sredinom 2017. godine Institutov laboratorij za mikrobiološka ispitivanja hrane, vode i predmeta opće upotrebe je uspješno prošao ocjenjivački audit stručnog tima BATA-e, te time postao akreditirani laboratorij po ISO 17025 standardu.

Nije se stalo na tome, te su tokom 2017. godine poduzete značajne i obimne aktivnosti na akreditaciji laboratorija za hemijske analize hrane, vode i predmeta opće upotrebe, kao i tri laboratorija za ispitivanje zdravlja životinja (laboratorija za serološka ispitivanja, laboratorij za bakteriološka ispitivanja i laboratorij za parazitološka ispitivanja). Akreditaciju ovih laboratorija očekujemo tokom 2018. godine, što će značajno pozitivno uticati na poslovanje instituta i dalje pozicioniranje na tržištu u BiH.

U toku 2017. godine Institut je uspješno prošao vanjsku reviziju, koju je obavila certifikacijska kuća TÜV Adria, Certifikat EN ISO 9001:2008, što je potvrda uspješne realizacije svih poslovnih procesa u Institutu.

Da bi Institut zadržao imidž stabilne i uspješne javne ustanove na tržištu, neophodno je nastaviti investicione aktivnosti, kako u laboratorije (prostor i opremu) tako i kontinuirano investiranje u usavršavanje kadrova Instituta.

Razlog uspješnosti poslovanja svakako jeste i visokostručan i obrazovan kadar, kojeg Institut ima na čelu sa menadžmentom ustanove, koji je pratio sve zahtjeve tržišta pravovremeno i adekvatno reagovao na iste.

Dugogodišnja poslovna politika Instituta kojom se klijent stavlja u centar pažnje pokazala se opravdanom i dala je dobre rezultate.

Sama činjenica da su prihodi porasli za 8%, uprkos značajnim poslovnim promjenama, pokazuje da je uloženi izuzetan napor svih uposlenih, a posebno menadžmenta Instituta.

Svakako je za očekivati da će Institut i pored izazova koje predstoje proširenjem djelatnosti na oblast veterine iskoristiti to na najbolji mogući način, kroz

prepoznavanje i zadovoljavanje potreba poslovnih partnera, vlasti i naroda u domenu prevencije, zaštite i unapređenja zdravlja ljudi i životinja, kao i zaštite poslovnih partnera od rizika u vezi sa zdravljem njihovih korisnika. To će se, svakako, pozitivno odraziti i na indikatore poslovanja Instituta u narednom periodu. Drugim riječima, sasvim je realno očekivati još zapaženije rezultate poslovanja Instituta u narednom periodu. Obzirom da je tokom prethodne tri godine značajan napor uložen u stvaranje uslova za akreditaciju laboratorija, realno je očekivati uspješan završetak akreditacije svih laboratorija, pa time i mogućnost pružanja većeg obima usluga na tržištu. Institut je napravio iskorak i na planu komunikacije sa javnostima što se vidi iz izuzetne medijske pokrivenosti naših kampanja promocije zdravlja i uopće aktivnosti Instituta. U narednom periodu će ovaj kapacitet odnosa sa javnostima biti kvalitetnije iskorišten i na planu poslovnih aktivnosti na tržištu usluga koje pruža Institut.

SADRŽAJ

1. UVOD	2
1.1. PRAVNI OKVIR	2
1.2. DJELATNOST INSTITUTA.....	2
1.3. SJEDIŠTE, IDENTIFIKACIONI BROJ	5
1.4. RAČUNOVODSTVENE POLITIKE	5
2. ORGANIZACIONA STRUKTURA	5
3. LJUDSKI RESURSI	6
4. USLUGE	7
5. STRUČNI I NAUČNO-ISTRAŽIVAČKI RAD	12
6. AKREDITACIJA LABORATORIJA	15
7. FINANSIJSKO POSLOVANJE	16
7.1. PRIHODI	16
7.2. RASHODI.....	17
8. DOBIT (GUBITAK)	18
9. BILANS STANJA	19
9.1. Stalna sredstva	19
9.2. Tekuća (obrotna) sredstva.....	19
9.3. KAPITAL	23
9.4. OBAVEZE	24
10. ANALIZA GOTOVINSKIH TOKOVA – DIREKTNA METODA	25
10.1. PRILIVI – DIREKTNA METODA	25
10.2. ODLIVI – DIREKTNA METODA.....	26
11. ANALIZA GOTOVINSKIH TOKOVA – INDIREKTNA METODA	28
11.1. PRILIVI – INDIREKTNA METODA	28
11.2. PRILIVI – INDIREKTNA METODA	28
12. FINANSIJSKI INDIKATORI	29
12.1. Pokazatelji likvidnosti	29
12.2. Pokazatelji zaduženosti	31
12.3. Pokazatelji ekonomičnosti	32
12.4. Pokazatelji profitabilnosti.....	33
13. ZAKLJUČAK	34